

Tartalom

I *Állásfoglalások, ajánlások és vélemények*

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Euronest Parlamenti Közgyűlés

2023/C 229/01	Állásfoglalás a közintézményekben a politikai párbeszédén és az intézményi együttműködésen alapuló kormányzásnak a hatékonyság és a közigazgatási kapacitás növelése érdekében történő előmozdításáról	1
2023/C 229/02	Állásfoglalás a fővárosokról: gazdasági fejlődés és kihívások a Covid19 utáni helyzetben	8
2023/C 229/03	Állásfoglalás az Oroszország által indított agressziós háborúval és megszállással összefüggésben a keleti partnerséget érintő jelenlegi energiabiztonsági kihívásokra reagálva a zöld energiára való átállásról . .	16
2023/C 229/04	Állásfoglalás az EU és a keleti partnerséghez tartozó országok oltóanyagprogramjainak kompatibilitásáról és összehangolásáról	22
2023/C 229/05	Állásfoglalás az Ukrajnával és Moldovával folytatandó uniós csatlakozási tárgyalások megkezdésének stratégiai jelentőségéről	29
2023/C 229/06	Állásfoglalás az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni fegyveres agressziójáról	30
2023/C 229/07	Állásfoglalás Ukrajna, Moldova és Grúzia európai uniós tagság felé vezető útjának támogatásáról . . .	33

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS

Állásfoglalás a közintézményekben a politikai párbeszédén és az intézményi együttműködésen alapuló kormányzásnak a hatékonyság és a közigazgatási kapacitás növelése érdekében történő előmozdításáról

(2023/C 229/01)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 68/262., 71/205., 72/190., 73/263., 74/168., 75/192., 76/179., 73/194., 74/17., 75/29. és 76/70. sz. határozatára, valamint az ENSZ Közgyűlésének Az „Ukrajna elleni agresszió” című, 2022. március 2-i ES-11/1. sz. határozatára, „Az Ukrajna elleni agresszió humanitárius következményei” című, 2022. március 24-i ES-11/2. sz. határozatára, valamint az „Ukrajna területi integritása: az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt elvek védelme” című, 2022. október 12-i ES-11/4. számú határozatára,

tekintettel az EU és a keleti partnerség külügyminisztereinek 2022. december 12-i találkozására,

tekintettel az Európai Parlamentnek a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjéhez intézett, az új uniós bővítési stratégiára vonatkozó, 2022. november 23-i ajánlására ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Tanács 2022. június 23-i határozatára, amely uniós tagjelölti státuszt ad Ukrajnának és Moldovának, és elismeri Grúzia európai integrációjának lehetőségét,

tekintettel az Európai Unió Általános Ügyek Tanácsának a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, 2022. december 13-i következtetéseire, amelyek megerősítik, hogy Grúzia, a Moldovai Köztársaság és Ukrajna, valamint polgáraiak jövője az Európai Unióban van,

tekintettel az Európai Parlament „Grúzia megszállt területei az orosz invázió után 10 évvel” című, 2018. június 14-i állásfoglalására ⁽²⁾,

tekintettel a 2021. december 15-én Brüsszelben tartott keleti partnerségi csúcstalálkozó együttes nyilatkozatára, valamint a keleti partnerség korábbi csúcstalálkozóinak nyilatkozataira,

tekintettel a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjének a „Helyreállítás, reziliencia és reform: a keleti partnerség 2020 utáni prioritásai” című 2021. július 2-i, közös szolgálati munkadokumentumára (SWD(2021)0186), „A keleti partnerségre vonatkozó szakpolitika 2020 után: A reziliencia erősítése – a mindenki számára előnyös keleti partnerség” című, 2020. március 18-i közös közleményükre (JOIN(2020)0007), valamint a „Keleti partnerség – 20 megvalósítandó célkitűzés 2020-ig: összpontosítás a legfontosabb kiemelt kérdésekre és a kézzelfogható eredményekre” című, 2017. június 9-i közös szolgálati munkadokumentumokra (SWD(2017)0300),

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0406.

⁽²⁾ HL C 28., 2020.1 27., 97. o.

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés 2021. április 16-i, „A demokratikus folyamatok megerősítéséről: a politikai pártok, a civil társadalom, a tisztességes választási környezet és a szabad és plurális média szerepe”⁽³⁾ című állásfoglalására,

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés 2019. december 9-i, a parlamenti felügyeletről mint a keleti partnerség országokban a demokrácia, az elszámoltathatóság és az állami intézmények hatékonyságának megerősítésére szolgáló eszközről szóló állásfoglalására⁽⁴⁾,

tekintettel az Európai Parlamentnek a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviseletéhez intézett, a keleti partnerségre vonatkozó, 2020. június 19-i ajánlására, amelyet a 2020. júniusi csúcstalálkozó előkészítéseként adott ki⁽⁵⁾,

tekintettel a Tanács 2020. május 11-i, a keleti partnerségre vonatkozó, 2020 utáni szakpolitikáról szóló következtetéseire,

tekintettel az egyrészlől az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamai, másrészlől Grúzia⁽⁶⁾ közötti társulási megállapodásra, az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamai, másrészlől a Moldovai Köztársaság⁽⁷⁾ közötti társulási megállapodásra, valamint az egyrészlől az Európai Unió és tagállamai, másrészlől Ukrajna⁽⁸⁾ közötti társulási megállapodásra,

tekintettel az egyrészlől az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség és azok tagállamai, másrészlől az Örmény Köztársaság⁽⁹⁾ közötti átfogó és megerősített partnerségi megállapodásra,

tekintettel az egyrészlől az Európai Közösségek és tagállamai, másrészlől az Azerbajdzsán Köztársaság⁽¹⁰⁾ közötti partnerségi és együttműködési megállapodásra, valamint a megerősített megállapodásról zajló, folyamatban lévő tárgyalásokra,

tekintettel a demokratikus felelős kormányzás 12 alapelvére, amelyeket az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által 2008 márciusában jóváhagyott, a helyi szintű innovációra és jó kormányzásra vonatkozó stratégia rögzít,

tekintettel az Európai Tanács elnökének 2021. december 14-i, 2022. április 6-i és 2022. május 23-i nyilatkozataira, az Európai Tanács elnökének és Franciaország elnökének 2022. február 4-i nyilatkozatára, valamint az Azerbajdzsán elnöke, Örményország miniszterelnöke, Franciaország elnöke és az Európai Tanács elnöke közötti 2022. október 6-i négyoldalú találkozót követő nyilatkozatra,

- A. mivel a jó demokratikus kormányzás minden szinten elengedhetetlen a hatékony gazdasági és társadalmi fejlődéshez, valamint a tisztességes, stabil és virágzó társadalmak kiépítéséhez; mivel a kormányzás hiányosságai nemcsak a jólétet akadályozzák, hanem jelentősen alááshatják egy ország rezilienciáját és biztonságát is;
- B. mivel a kormányzás helyzete minden keleti partnerségben részt vevő országban más és más, de mindegyikben jelentős javulást lehetne elérni, különösen a közigazgatás és az igazságszolgáltatás reformjának végrehajtásával, a korrupció elleni hatékonyabb politikák bevezetésével, valamint az átláthatóság és a demokratikus elszámoltathatóság fokozásával;
- C. mivel Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja új geopolitikai helyzetet teremtett, és megváltoztatta a keleti partnerség biztonsági dimenzióját;
- D. mivel Oroszország Ukrajna ellen indított agresszív háborúja arra késztetett három, az EU-val társulási megállapodást kötött országot (Ukrajnát, Grúziát és Moldovát), hogy tagsági kérelmet nyújtson be az Európai Unióhoz; mivel 2022. június 17-én a Bizottság közzétette ezen országok tagsági kérelméről szóló véleményét, amelyben azt ajánlotta a Tanácsnak, hogy mindhárom ország előtt nyissák meg az Európai Unióhoz való csatlakozás lehetőségét, valamint hogy Ukrajna és a Moldovai Köztársaság kapjon tagjelölt státuszt, Grúzia pedig azt követően kapjon tagjelölt státuszt, hogy a Bizottság véleményében meghatározott, prioritást élvező kérdések megoldódnak;
- E. mivel 2022. június 23-án az Európai Tanács megadta Ukrajnának és a Moldovai Köztársaságnak az uniós tagjelölti státuszt, és elismerte Grúzia európai perspektíváját, ugyanakkor megerősítette, hogy kész tagjelölt ország státuszt adni a számára, mielőtt a Grúzia kérelméről szóló bizottsági véleményben meghatározott, prioritást élvező kérdések megoldódnak;

⁽³⁾ HL C 361., 2021.9.8., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 134., 2020.4.24., 1. o.

⁽⁵⁾ HL C 362., 2021.9.8., 114. o.

⁽⁶⁾ HL L 261., 2014.8.30., 4. o.

⁽⁷⁾ HL L 260., 2014.8.30., 4. o.

⁽⁸⁾ HL L 161., 2014.5.29., 3. o.

⁽⁹⁾ HL L 23., 2018.1.26., 4. o.

⁽¹⁰⁾ HL L 246., 1999.9.17., 3. o.

- F. mivel Ukrajna, Moldova és Grúzia csatlakozási folyamata természeténél fogva megváltoztatja a keleti szomszédságpolitika jellegét és funkcionális szerepét, és jelentős hatással lesz a keleti szomszédságpolitikát alkotó politikák szükséges politikai és intézményi átalakítására;
- G. mivel az érdemeken alapuló csatlakozási folyamat megköveteli, hogy ezek az országok jelentős reformokat hajtsanak végre a koppenhágai kritériumok teljesítése érdekében, különösen a jogállamiság, a demokratikus normák, az alapvető jogok és szabadságok, valamint a kisebbségi jogok tekintetében;
- H. mivel a Covid19-világjárvány újabb kihívásokat jelentett, amelyek súlyosbítottak bizonyos rendszerszintű hiányosságokat, ugyanakkor lendületet adtak a változásnak;
- I. mivel az Európai Parlament az új uniós bővítési stratégiáról szóló, 2022. november 23-i ajánlásában azt javasolta, hogy legkésőbb a jelenlegi évtized végéig határozzanak meg egyértelmű határidőket a csatlakozó országokkal folytatott tárgyalások lezárására;
- J. mivel a Tanács a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, 2022. december 13-i következtetéseiben emlékeztetett, hogy a Bizottság felkérést kapott arra, hogy a 2023. évi rendes bővítési csomagjának részeként számoljon be a vonatkozó tagsági kérelmekről szóló bizottsági véleményekben meghatározott feltételek teljesítéséről, és ezen átfogó rendszeres jelentéstétel sérelme nélkül tudomásul vette a Bizottság azon szándékát, hogy 2023 tavaszán naprakész tájékoztatást nyújt;
- K. mivel a digitális átalakulás számos lehetőséget kínál a kormányzás és a demokratikus részvétel javítására;
- L. mivel az EU és tagállamai politikai párbeszédet és intézményi együttműködést folytatnak a keleti partnerség országaival, valamint támogatást és technikai segítséget nyújtottak számukra a kapacitásépítés és a szükséges reformok végrehajtásának segítése céljából; mivel ez a támogatás továbbra is fontos a jövő szempontjából, és szorosan kapcsolódik a keleti partnerség országainak az olyan alapvető uniós értékek iránti elkötelezettségéhez, mint a demokrácia, a jogállamiság, valamint az alapvető jogok és szabadságok tiszteletben tartása;
- M. mivel az Oroszországi Föderáció továbbra is kirívóan megsérti Grúzia szuverenitását és területi integritását, aláásva a biztonsági, humanitárius és emberi jogi helyzetet, valamint megsértve a nemzetközi jog alapelveit és normáit Grúzia megszállt régióiban;
- N. mivel a béke és a stabilitás környezete elengedhetetlen a hatékony demokratikus kormányzás fenntartásához; mivel a konfliktusmegoldás és a békeépítés terén rendkívül kívánatos és ajánlott az EU nagyobb mértékű részvétele a keleti partnerség régiójában;
1. elismeri, hogy Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja új geopolitikai helyzetet teremtett, és az egyre kevésbé biztonságos környezet kihat a keleti partnerség országainak stabilitására és kormányzására; megjegyzi, hogy az orosz hadsereg provokáció nélkül brutális, indokolatlan és szükségtelen támadást indított az ukrán nép ellen, és hogy ezek az agresszív cselekmények aláássák a biztonságot és veszélyeztetik a stabilitást a keleti partnerség egész régiójában; elismeri, hogy ez a biztonsági fenyegetés példátlan veszélyt jelent a keleti partnerség kezdeményezés sikeres továbbfejlesztésére nézve;
 2. a lehető leghatározottabban elítéli Oroszország indokolatlan és minden alapot nélkülöző agresszív háborúját Ukrajna ellen, az ukrán területek jogtalan megszállását, valamint Oroszország szerepvállalását a katonai akciókban és a kibérenyelésben a keleti partnerség régiójában; megerősíti az EU elkötelezettségét és hangsúlyozza, hogy egyértelműen támogatja a keleti partnerség országainak szuverenitását, területi integritását és politikai függetlenségét nemzetközileg elismert határainkon belül, továbbá az ezen elvek teljes körű érvényesítésére irányuló erőfeszítéseiket;
 3. határozottan elítéli, hogy Oroszország rakétatámadást indított Ukrajna kritikus fontosságú infrastruktúrája ellen, ami hatalmas szenvedést és pusztítást okozott, és ezért nem megengedhető;
 4. hangsúlyozza, hogy az EU stratégiai iránytűjét, amelyet 2022 márciusában fogadtak el azzal a céllal, hogy 2030-ig megerősítsék az EU biztonság- és védelempolitikáját, ki kell terjeszteni a keleti partnerség régiójára; hangsúlyozza, hogy további, testre szabott kétoldalú partnerségeket kell megvalósítani a hasonlóan gondolkodó országokkal és stratégiai partnerekkel, többek között a párbeszéd és az együttműködés fokozása, a közös biztonság- és védelempolitikai missziókban és műveletekben való részvétel előmozdítása, valamint a kapacitásépítés támogatása révén;

5. felszólítja az Oroszországi Föderációt, hogy teljesítse az EU -közvetítésével létrejött, 2008. augusztus 12-i tűzszüneti megállapodás szerinti nemzetközi kötelezettségeit, vonja ki valamennyi katonai erejét és biztonsági személyzetét Grúzia megszállt területeiről, és mandátumának megfelelően tegye lehetővé az európai uniós megfigyelő misszió számára az akadálytalan bejutást Grúzia egész területére;
6. üdvözli, hogy az Európai Tanács 2022. június 23-i határozatában uniós tagjelölti státuszt adott Ukrajnának és a Moldovai Köztársaságnak, valamint elismerte Grúzia európai perspektíváját; emlékeztet arra, hogy a bővítés érdemeken alapuló folyamat, és hogy a három országot a koppenhágai kritériumok teljesítése terén elért előrehaladásuk alapján fogják értékelni, ami megköveteli hatóságaiktól, hogy e célból jelentős reformokat hajtsanak végre, különösen a jogállamiság, a demokratikus normák, az alapvető jogok és szabadságok, valamint a kisebbségi jogok terén; ezzel összefüggésben üdvözli az ezen országok által a prioritásaik kezelése érdekében tett hatékony és azonnali lépéseket; üdvözli a kormányzás területén végrehajtott reformok új lendületét; hangsúlyozza, hogy a bővítési politika – mint az EU geostratégiai befektetése – továbbra is a béke, a demokrácia, a jólét, a biztonság és a stabilitás szilárd alapját képezi Európában; hangsúlyozza, hogy a régióban zajló vagy megoldatlan konfliktusok békés, a nemzetközi jog és a jószomszédi kapcsolatok alapján történő megoldása a térségben kulcsfontosságú a reziliens és fenntartható demokráciák kiépítéséhez és megerősítéséhez a keleti partnerség országaiban; emlékeztet arra, hogy a békéhez és biztonsághoz erős, becsületes és nyilvánosan elszámoltatható intézményekre, jó kormányzásra és a jogállamiság tiszteletben tartására van szükség; határozottan ösztönzi a keleti partnerség országait, hogy folytassák a kapcsolódó reformok végrehajtását, mivel csak erős és demokratikus intézményeken alapuló belső reziliencia révén tudnak kellően ellenállóvá válni a külső fenyegetésekkel szemben;
7. felhívja az uniós intézményeket és a keleti partnerség országainak kormányait, hogy a csatlakozási folyamatot kezdettől fogva oly módon alakítsák, hogy az átlátható és inkluzív legyen az uniós tagságot kérelmező keleti partnerség országainak valamennyi polgára számára, biztosítva számukra a parlamenti és a részvételen alapuló döntéshozatali folyamatokban való részvétel jogát;
8. megerősíti, hogy a jogalkotó központi szerepet játszik az állami rendszerekben; kéri, hogy az erős és hatékony parlamentek továbbra is a demokrácia és a jogállamiság alapját képezzék; kitarthat, hogy meg kell erősíteni a parlamentek ellenőrzési jogkörét, és hogy nem szabad korlátozni a parlamentek feladatkörét és tagjaik képességét mandátumuk gyakorlására;
9. üdvözli, hogy a keleti partnerség 2021. decemberi csúcstalálkozóján jóváhagyott, a keleti partnerségre vonatkozó új menetrend egyik pillére nagy hangsúlyt fektet a jó kormányzásra, a jogállamiságra, a biztonságra és a reziliens társadalomra, támogatva a menetrend másik, beruházásközpontú pillérét; hangsúlyozza, hogy a hatékony és elszámoltatható intézmények a pénzügyi támogatás hatékony felhasználásának alapvető előfeltételei az összes többi prioritás kezelése érdekében;
10. sürgeti a keleti partnerség országait, hogy továbbra is határozottan haladjanak a demokratikus kormányzás és a jogállamiság javítását célzó reformok útján; kiemeli annak fontosságát, hogy az EU továbbra is támogassa a kormányzás és a jogállamiság javítását célzó reformokat a keleti partnerség országaiban, különösen a társulási megállapodások és az átfogó és megerősített partnerségi megállapodás végrehajtásával összefüggésben, és ösztönzi a „többért többet” elv további alkalmazását a reformok terén történő előrelépés ösztönzése érdekében;
11. hangsúlyozza a nemzeti politikai pártok közötti konstruktív politikai párbeszéd és együttműködésen alapuló munkakapcsolatok fontosságát, és kitarthat, hogy a demokratikus reformok folytatása érdekében át kell hidalni a meglévő különbségeket, különösen az uniós csatlakozásra törekvő partnerországokban;
12. üdvözli a technikai segítséget nyújtó és a kapacitásépítést támogató kezdeményezések és eszközök, például az Unió és az Európa Tanács „Partnerség a jó kormányzásért” elnevezésű közösprogramja, és különösen az olyan intézmény-fejlesztési eszközök pozitív hozzájárulását, mint az ikerintézményi együttműködés, a technikai segítségnyújtás és információcsere, valamint a kormányzás és irányítás javításának támogatására irányuló kezdeményezés, amelyek mindegyike célzott támogatást nyújt a partnerországok közigazgatásának; támogatja az ilyen kezdeményezések és eszközök folytatását; hangsúlyozza, hogy a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok megosztásának megkönnyítése fontos a demokratikus átmenet folyamata szempontjából;
13. emlékeztet arra, hogy a jó kormányzás sarokköve a független igazságszolgáltatás, amely alapvető fontosságú a polgárok jogainak nemzetiségtől, nemtől és vallástól független védelme, a jogállamiság és a demokratikus kormányzás fenntartása, valamint a gazdasági fejlődéshez elengedhetetlenül fontos, működő üzleti környezet biztosítása szempontjából; aggodalmát fejezi ki az e területen tapasztalható lassú előrehaladás és negatív tendenciák miatt, és

különösen hangsúlyozza, hogy garantálni kell, hogy az igazságszolgáltatáson belüli kinevezések, előléptetések és elbocsátások teljes mértékben érdemeken alapuljanak, és azokat a nemzetközi normákkal összhangban, politikai beavatkozás nélkül hajtsák végre; emlékeztet továbbá arra, hogy biztosítani kell az ügyészségek függetlenségét és autonómiáját, amelyeknek képesnek kell lenniük arra, hogy politikai nyomástól mentesen működjenek; ösztönzi Ukrajnát, Moldovát és Grúziát, hogy határozottan törekedjenek a Bizottság véleményeiben az igazságügyi reformra vonatkozóan megfogalmazott ajánlások megvalósítására;

14. megjegyzi, hogy a keleti partnerség több országában továbbra is a polarizáció határozza meg a politikai környezetet, és felszólítja az összes politikai szereplőt, hogy közösen lépjenek fel az ambiciózus demokratikus, igazságügyi és korrupcióellenes reformok fő céljai érdekében;
15. üdvözli, hogy a Moldovai Köztársaság hatóságai elkötelezték a Bizottság véleményében meghatározott prioritások kezelése iránt, és arra ösztönzi őket, hogy folytassák az igazságszolgáltatási ágazat függetlenségének és integritásának megszilárdítására irányuló munkát; rámutat arra, hogy az uniós intézmények által az igazságszolgáltatás reformjához nyújtott folyamatos támogatás alapvető fontosságú a keleti partnerség valamennyi országa számára;
16. kitart amellett, hogy a korrupció és az állam foglyul ejtése elleni küzdelmet prioritásként kell kezelni, többek között a korrupcióellenes jogszabályok jobb végrehajtása, a büntetlenség megszüntetése és a korrupció térnyerésének csökkentése révén, például a közbeszerzés és a tényleges tulajdonlás átláthatóságának növelése révén; üdvözli az EU4Integrity program elindítását és az elektronikus vagyonyilatkozási rendszerek létrehozását Örményországban, Grúziában, Moldovában és Ukrajnában; üdvözli a szakosodott korrupcióellenes szervek, különösen Ukrajna Legfelsőbb Korrupcióellenes Bírósága, a grúz független korrupcióellenes hivatal és az örmény korrupcióellenes intézményrendszer létrehozását; elismerését fejezi ki a grúz hatóságok által a korrupció elleni küzdelem érdekében tett lépésekért, és megjegyzi, hogy Grúzia a korrupcióérzékelési indexen 180 ország közül a 45. helyen áll;
17. üdvözli Grúzia pozitív lépését egy új, független korrupcióellenes hivatal létrehozása felé, amely a grúz parlamentnek és a Korrupcióellenes Ügynökségközi Tanácsnak tartozik elszámolással, és megjegyzi, hogy a korrupcióellenes hivatal fő feladata a korrupció elleni küzdelem előmozdítása és a korrupció megelőzése lesz;
18. üdvözli, hogy a Moldovai Köztársaságban elfogadták azt a törvényt, amely lehetővé teszi a büntetőeljárást elkerülő személyek távollétükben történő büntetőeljárás alá vonására, tárgyalására és elítélésére szolgáló mechanizmus létrehozását, mivel ez számos, korrupcióval, pénzmosással és más súlyos bűncselekménnyel kapcsolatos, nagy horderejű ügyben jogerős bírósági ítéletet fog eredményezni; ösztönzi a hatóságokat, hogy javítsák a visszaélést bejelentő személyekre vonatkozó jogi keretet, és gyorsítsák fel a korrupció elleni küzdelem fokozása terén elért haladás és meggyőző eredmények bemutatására irányuló munkájukat; megjegyzi, hogy az elmúlt években Grúzia jelentősen javította a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni rendszerét, és a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem tekintetében szilárd politikai elkötelezettségről tett tanúbizonyságot;
19. komoly aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az elit és az oligarchák által elkövetett korrupció és az állam foglyul ejtése nemcsak a gazdasági és társadalmi fejlődést akadályozza, hanem a lakosság demokratikus akaratával és érdekeivel ellentétes geopolitikai célokat követő külső beavatkozás csatornáit is jelentheti; hangsúlyozza, hogy meg kell fékezni az oligarchák és a klientúrarendszerek befolyását; ösztönzi Ukrajnát, Moldovát és Grúziát, hogy határozottan törekedjenek a Bizottság véleményeiben foglalt, az „oligarcha-mentesítésre” vonatkozó ajánlások teljesítésére; elismeri, hogy ez kihívást jelentő folyamat, mivel megfelelő jogi eszközöket kell meghatározni az egyéni érdekek és az oligarchikus befolyás hatékony kezelésére; mindazonáltal arra ösztönzi a keleti partnerség országait, hogy kezeljék prioritásként ezt a kérdést, amely alapvető fontosságú polgáraik számára;
20. kitart amellett, hogy egy valódi civil társadalom elengedhetetlen a döntéshozatal megfelelő nyilvános ellenőrzésének biztosításához és a reformok társadalmi elfogadhatóságának előmozdításához; felszólít a civil társadalmi szervezetek és a független média fokozott támogatására, többek között fenntartható finanszírozás révén, és sürgeti a munkájukkal kapcsolatos korlátozások feloldását, beleértve a nyilvántartásba vételüket és a külföldi finanszírozásban való részesülésüket is; aggodalmát fejezi ki a médiában megjelenő kritikus hangok elleni támadások és a médiavezetők elleni politikai indíttatású bírósági ügyek miatt; rámutat a független média létfontosságú szerepére minden demokratikus társadalomban, és felhívja a keleti partnerség országait, hogy fokozzák a médiapluralizmus és -függetlenség megőrzésére irányuló erőfeszítéseiket, többek között azáltal, hogy biztosítják a médiapiacra a tulajdonviszonyok átláthatóságát; hangsúlyozza a sajtószabadság és a szólásszabadság fenntartásának alapvető fontosságát, amelyek az európai uniós értékek sarokkövét és a további európai integráció előfeltételét jelentik; sürgeti az EU és a keleti partnerség valamennyi államát, hogy csökkentsék a média állami szabályozását, és tartózkodjanak a közszolgálati vagy

független médiaszerkesztőségekbe való beavatkozástól; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy Oroszország folyamatban lévő agressziója hibrid jellegű, és a demokratikus értékeket, például a médiaszabadságot használja fel a demokrácia elleni küzdelemre és a hamis információkat tartalmazó propaganda terjesztésére, és hangsúlyozza, hogy az EU és a keleti partnerség országainak információbiztonsági szakpolitikáinak a biztonsági stratégiák kidolgozása során ezt figyelembe kell venniük;

21. megerősíti, hogy a demokratikus elveken alapuló szabad és tisztességes választások teremtik meg a jó és hatékony kormányzás fő feltételeit; megismétli, hogy biztosítani kell, hogy a választási folyamatok teljes mértékben megfeleljenek a nemzetközi normáknak, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala (EBESZ/ODIHR) ajánlásainak és a Velencei Bizottság véleményeinek, különösen a választási törvényekkel és a pártfinanszírozással kapcsolatos jogszabályi módosítások elfogadása tekintetében; üdvözli e tekintetben, hogy az EBESZ/ODIHR és a Velencei Bizottság ajánlásaival összhangban többpárti támogatással elfogadták Grúzia választási törvényének az elektronikus szavazással és a pártfinanszírozással kapcsolatos módosításait;
22. ösztönzi a további közigazgatási reformokat, amelyek célja az elszámoltatható, átlátható és hatékony közigazgatás biztosítása minden szinten, különösen az államháztartási gazdálkodás területén; kiemeli az uniós közszektorbeli szakértelem szerepét, amelyet a kölcsönös tudásmegosztás és az intézményi partnerségek révén nyújtanak a közszféra kapacitásépítésében; üdvözli a keleti partnerség közigazgatási akadémiájának létrehozására irányuló, a keleti partnerség 2021. december 15-i csúcstalálkozóján elfogadott közös nyilatkozatban foglalt szándékot, és kéri, hogy az akadémia mielőbb kezdje meg működését;
23. hangsúlyozza, hogy a digitalizáció messzemenő előnyökkel jár a jó kormányzás, az átláthatóság és a korrupció elleni küzdelem fokozása szempontjából; megjegyzi, hogy a digitális technológiák jelentősen megkönnyíthetik a polgárok részvételét a döntéshozatali folyamatokban és azok ellenőrzését; támogatja, hogy a keleti partnerség új menetrendje a digitális átalakulás és különösen az e-kormányzás ösztönzésére összpontosít;
24. sajnálatát fejezi ki a belarusz hatóságok azon döntése miatt, hogy felfüggesztik részvételüket a keleti partnerségben; várakozással tekint a Belarusszal való együttműködés folytatása elé, amint megteremtődnek a békés demokratikus átmenethez szükséges feltételek, a közös értékeken és érdekeken alapuló közös menetrendre való építkezés céljából; továbbra is együttműködik és támogatja Belarusz polgárait, civil társadalmát és független médiáját;
25. felhívja az összes európai politikai családot, hogy segítsék testvérpártjaikat a belarusz ellenzékben abban, hogy életképes szervezetek maradjanak, tekintettel a belaruszpolitikai pártokról szóló törvénynek az el nem ismert Lukasenka-rezsim által végrehajtott módosítására, és sürgeti őket, hogy tartsák fenn aktív együttműködésüket velük, függetlenül attól, hogy bejegyezték-e őket;
26. hangsúlyozza a kiszolgáltatott csoportokkal, köztük a kisebbségi csoportokkal, az LMBTIQ+ és a fogyatékossgal élő személyekkel szembeni megkülönböztetésmentesség és a nemek közötti egyenlőség szükségességét a különböző csoportok képviseletének és társadalmi-gazdasági körülményeinek javítása, és ezáltal a stabil és egyenlőbb társadalmak és a jó kormányzás előmozdítása érdekében;
27. üdvözli, hogy Örményország és Azerbajdzsán megerősítette elkötelezettségét a békeszerződés kidolgozása mellett, megerősítette az Egyesült Nemzetek Alapokmánya és az 1991-es alma-atai nyilatkozat iránti elkötelezettségét, amely elismeri egymás területi integritását és szuverenitását, és megerősítette, hogy ez képezi majd a határok kijelöléséért felelős bizottságok munkájának alapját; üdvözli az EU örményországi polgári megfigyelő missziójának sikeres végrehajtását az azerbajdzsáni határ mentén; üdvözli az EU Örményországban működő polgári missziójának létrehozását, amelynek végső célja, hogy hozzájáruljon a régió fenntartható békéjéhez azáltal, hogy csökkenti az örményországi konfliktus sújtotta és határ menti területeken történt incidensek számát, csökkenti az ilyen területeken élő lakosságot érintő kockázatok szintjét, és ezáltal hozzájárul az Örményország és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok normalizálásához; egyetért az Európai Tanács elnökének azon kijelentésével, hogy az incidensek megelőzéséhez elengedhetetlen a fegyveres erők közötti megfelelő távolság fenntartásának biztosítása; üdvözli az arra vonatkozó megállapodást, hogy a régió közlekedési összeköttetéseit területen kívüli követelések nélkül fel kell szabadítani;
28. felszólít valamennyi lezáratlan humanitárius kérdés teljes körű és gyors megoldására, beleértve az összes örmény fogvatartott szabadon bocsátását, a hegyi-karabahi konfliktus során eltűnt vagy erőszakos eltűntetéseket áldozataivá vált személyek sorsának tisztázását, valamint a régió kulturális örökségének védelmét célzó UNESCO-misszió végrehajtását; üdvözli, hogy az EU támogatja a humanitárius aknamentesítési erőfeszítéseket; hangsúlyozza, hogy a régió tartós békéjének biztosítása érdekében foglalkozni kell a hegyi-karabahi örmények jogaival és biztonságával;

29. utasítja társelnökeit, hogy továbbítsák ezt az állásfoglalást az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a szomszédságpolitikáért és a bővítésért felelős biztosnak, valamint az uniós tagállamok és a keleti partnerséghez tartozó országok kormányainak és parlamentjeinek.
-

Állásfoglalás a fővárosokról: gazdasági fejlődés és kihívások a Covid19 utáni helyzetben

(2023/C 229/02)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 5. és 6. cikkére, valamint 145–149. cikkére (IX. cím – Foglalkoztatás), valamint 166. és 165. cikkére (XII. cím – Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport),

tekintettel a keleti szomszédságpolitikának 2004 óta – és keleti partnerségi komponensének 2009 óta – tartó fejlődésére, és különösen a végrehajtás terén elért haladásról a Bizottság által készített jelentésekre,

tekintettel az EU és Grúzia ⁽¹⁾, az EU és Moldova ⁽²⁾, valamint az EU és Ukrajna ⁽³⁾ közötti társulási megállapodásokra, amely a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségek tűzte ki célul, továbbá az EU és Örményország közötti átfogó és megerősített partnerségi megállapodásra ⁽⁴⁾, valamint az EU és Azerbajdzsán közötti partnerségi és együttműködési megállapodásra ⁽⁵⁾,

tekintettel az Európai Tanács azon határozatára, hogy uniós tagjelölti státuszt ad Ukrajnának és Moldovának, és elismeri Grúzia európai perspektíváját,

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés 2011. május 3-i (legutóbb 2018. június 26-án módosított) alapító okiratára ⁽⁶⁾,

tekintettel a Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat „Keleti partnerség – 20 megvalósítandó célkitűzés 2020-ig: összpontosítás a legfontosabb kiemelt kérdésekre és a kézzelfogható eredményekre” című, 2017. június 9-i közös szolgálati munkadokumentumára (SWD(2017)0300),

tekintettel a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A keleti partnerségre vonatkozó politika 2020 után: A reziliencia megerősítése – a mindenki számára előnyös keleti partnerség” című, 2020. május 18-i következtetéseire (JOIN(2020)0007), valamint a keleti partnerségre vonatkozó, 2020 utáni szakpolitikáról szóló, 2020. május 11-i tanácsi következtetésekre,

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés Elnökségének a keleti partnerség vezetőinek 2020. június 18-i videokonferenciája alkalmából 2020. június 12-én kiadott üzenetére,

tekintettel a keleti partnerség 2021. december 15-én Brüsszelben tartott csúcstalálkozóján elfogadott együttes nyilatkozatra,

tekintettel az Európai Parlamentnek a Tanácshoz, a Bizottsághoz és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez/alelnökéhez intézett, a keleti partnerségről szóló, a 2020. júniusi csúcstalálkozót megelőző, 2020. június 19-i ajánlására ⁽⁷⁾,

tekintettel Charles Michel, az Európai Tanács elnöke által a keleti partnerség vezetőinek 2020. június 18-i videokonferenciáját követően tett megjegyzésekre,

tekintettel a keleti partnerség országaiban működő regionális és helyi hatóságok konferenciájának a 2018 és 2020 közötti időszakra vonatkozó cselekvési tervére,

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlésnek az oktatásbeli innovációról és az oktatási reformokról az EU-ban és a keleti partnerség országaiban, továbbá a kihívásokról és a lehetőségekről szóló, 2019. december 9-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,

tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődésről szóló, 2015. szeptember 25-i csúcstalálkozóján elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendre (a továbbiakban: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend), és különösen az inkluzív és méltányos minőségi oktatás biztosítására és az egész életen át tartó tanulás lehetőségeinek előmozdítására irányuló 4. fenntartható fejlesztési célra,

⁽¹⁾ HL L 261., 2014.8.30., 4. o.

⁽²⁾ HL L 260., 2014.8.30., 4. o.

⁽³⁾ HL L 161., 2014.5.29., 3. o.

⁽⁴⁾ HL L 23., 2018.1.26., 4. o.

⁽⁵⁾ HL L 246., 1999.9.17., 3. o.

⁽⁶⁾ HL C 198., 2011.7.6., 4. o.

⁽⁷⁾ HL C 362, 2021.9.8., 114. o.

⁽⁸⁾ HL C 134., 2020.4.24., 16. o.

tekintettel a szociális jogok európai pillérére, amelyet az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság a tisztességes munkafeltételekről és a növekedésről szóló, 2017. november 17-i göteborgi szociális csúcstalálkozón hirdetett ki, és különösen a mindenkit megillető, minőségi és inkluzív oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz való jogról szóló 1. pillérre annak érdekében, hogy fenntartsák és megszerezzék azokat a készségeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalomban való teljes körű részvételt és a munkaerőpiaci átmenetek sikeres kezelését,

tekintettel az Erasmus+ elnevezésű uniós oktatási és képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról és az 1288/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/817 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁹⁾,

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlésnek a szakmai képesítések, munkatapasztalatok és egyetemi oklevelek bolognai folyamat keretében történő kölcsönös elismeréséről szóló, 2016. március 22-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,

tekintettel „Az új európai készségfejlesztési program analitikai megalapozása” című, 2016. június 10-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2016) 195),

tekintettel az „Új európai készségfejlesztési program: közös erővel a humántőke, a foglalkoztathatóság és a versenyképesség megerősítéséért” című, 2016. június 10-i bizottsági közleményre (COM(2016) 381),

tekintettel „Az oktatás javítása és korszerűsítése” című, 2016. december 7-i bizottsági közleményre (COM(2016) 941),

tekintettel a digitális oktatási cselekvési tervről szóló, 2018. január 17-i bizottsági közleményre (COM(2018) 22),

tekintettel a közös értékek és az inkluzív oktatás előmozdításáról, illetve a tanítás európai dimenziójáról szóló tanácsi ajánlásra irányuló, 2018. január 17-i bizottsági javaslatra (COM(2018) 23),

tekintettel az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló tanácsi ajánlásra irányuló, 2018. január 17-i bizottsági javaslatra (COM(2018) 24),

tekintettel az „Erős Európa építése: az ifjúság-, oktatás- és kultúrpolitika szerepe” című, 2018. május 22-i bizottsági közleményre (COM(2018) 268),

tekintettel az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményre (COM(2020) 625),

tekintettel a felsőfokú és a felső középfokú képesítések, valamint a külföldi tanulmányi időszakok eredményei automatikus kölcsönös elismerésének előmozdításáról szóló, 2018. november 26-i tanácsi ajánlásra ⁽¹¹⁾,

tekintettel az európai felsőoktatási térség (EHEA) miniszteri szintű ülését követő, 2020. november 19-i római miniszteri közleményre,

tekintettel az Európai Parlament 2018. december 11-i állásfoglalására az oktatásról a digitális korszakban: kihívások, lehetőségek és tanulságok az uniós szakpolitikák kialakítása szempontjából ⁽¹²⁾,

tekintettel az „Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája” című, 2020. március 3-i bizottsági közleményre (COM(2010) 2020),

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a tagállamok foglalkoztatáspolitikájára vonatkozó iránymutatásokról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról 2020. május 5-én kiadott véleményére,

⁽⁹⁾ HL L 189, 2021.5.28., 50. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 193., 2016.5.31., 17. o.

⁽¹¹⁾ HL C 444., 2018.12.10., 1. o.

⁽¹²⁾ HL C 388., 2020.11.13., 2. o.

tekintettel a Bizottság „Digitális Oktatási cselekvési terv 2021–2027: az oktatás és a képzés átalakítása a digitális kornak megfelelően” című, 2020. szeptember 30-i közleményére (COM(2020) 624), amely a 2018–2020-as időszakra szóló digitális cselekvési tervre épül,

tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) hátrányos megkülönböztetésről (foglalkoztatás és foglalkozás) szóló, 1958. június 25-i 111. számú egyezményére,

tekintettel az ILO humán erőforrások fejlesztéséről szóló, 1975. június 23-i 142. számú egyezményére,

tekintettel a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló tanácsi határozatra irányuló, 2020. február 26-i bizottsági javaslatra (COM(2020) 70), az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2020. május 5-i véleményére, valamint a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2020. július 10-i európai parlamenti jogalkotási állásfoglalásra ⁽¹³⁾,

tekintettel a Bizottság „Új európai iparstratégia” című, 2020. március 10-i közleményére (COM(2020) 102),

tekintettel az „Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért” című, 2020. május 27-i bizottsági közleményre (COM(2020) 456),

tekintettel az Európai Tanács 2020. július 21-i következtetéseire, az Európai Tanács 2020. július 17–21-i rendkívüli ülésének következtetéseiről szóló, 2020. július 23-i európai parlamenti állásfoglalásra, ⁽¹⁴⁾ valamint az Európai Tanács 2020. december 10–11-i következtetéseire,

tekintettel a harmadik országoknak nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás 2019. évi végrehajtásáról szóló bizottsági jelentésre (COM(2020) 296),

tekintettel az Európai Beruházási Banknak a keleti partnerség technikai segítségnyújtási alapjáról szóló 2018. évi éves jelentésére,

tekintettel a „Digitális Európa program 2021–2027” létrehozásáról szóló, 2018. július 6-i bizottsági javaslatra (COM(2018) 434),

tekintettel az európai zöld megállapodás létrehozásáról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre, és különösen a keleti partnerség államaival kialakított erős környezetvédelmi, energia- és éghajlat-politikai partnerségekre helyezett hangsúlyra (COM(2019) 640),

tekintettel az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA), az EFFA-garancia és az EFFA-garanciaalap létrehozásáról szóló, 2017. szeptember 26-i (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁵⁾,

tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2020. május 28-i bizottsági javaslatra (COM(2020) 408),

tekintettel az éghajlatváltozásról szóló 2015. december 12-i párizsi ENSZ-egyezményre,

tekintettel az Európai Parlamenthez, az Európai Tanácshoz és a Tanácshoz intézett, „Egységes fellépés a Covid19-világjárvány leküzdéséért” című, 2021. január 19-i bizottsági közleményre, különösen az arra irányuló felhívására, hogy a keleti partnerség országai számára biztosítsák az EU által biztosított 2,3 milliárd adag Covid19-vakcina egy részéhez való hozzáférést (COM(2021) 35),

tekintettel a „Kkv-stratégia a fenntartható és digitális Európáért” című, 2020. március 10-i bizottsági közleményre (COM(2020) 103),

tekintettel a választásokba való külföldi beavatkozásról és a nemzeti és az európai demokratikus folyamatokban megjelenő dezinformációról szóló 2019. október 10-i európai parlamenti állásfoglalásra, ⁽¹⁶⁾

tekintettel „Az európai emlékezés jelentősége Európa jövője szempontjából” című, 2019. szeptember 19-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽¹⁷⁾,

⁽¹³⁾ HL C 371, 2021.9.15., 134. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 371., 2021.9.15., 110. o.

⁽¹⁵⁾ HL L 249., 2017.9.27., 1. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 202., 2021.5.28., 25. o.

⁽¹⁷⁾ HL C 171., 2021.5.6., 25. o.

tekintettel a Bizottság „A körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv: Tisztább és versenyképesebb Európáért” című, 2020. március 11-i bizottsági közleményre (COM(2020) 98),

tekintettel az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről („Oktatás és képzés 2020”) szóló, 2009. május 12-i tanácsi következtetésekre⁽¹⁸⁾,

tekintettel a 2021–2027-es időszakra szóló uniós egészségügyi cselekvési program („az EU az egészségért program”) létrehozásáról és a 282/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatra (COM(2020) 405),

tekintettel az európai partnerség külügyminisztereinek Josep Borrell külügyi és biztonságpolitikai főképviselő elnökletével tartott, 2022. december 12-i ülésére,

tekintettel a közös szolgálati munkadokumentumra: Helyreállítás, reziliencia és reform: a keleti partnerség 2020 utáni prioritásai,

tekintettel a keleti partnerség területén a biztonságról és a közös biztonság- és védelempolitika szerepéről szóló, 2022. június 8-i európai parlamenti állásfoglalásra⁽¹⁹⁾,

tekintettel az Európai Beruházási Banknak a keleti partnerség technikai segítségnyújtási alapjáról (2010–2019) szóló értékelésére,

tekintettel az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK irányelv, az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről szóló (EU) 2015/1814 határozat és az (EU) 2015/757 rendelet (az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer felülvizsgálata) módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre,

tekintettel az Európai Számvevőszék 09/2021. számú, „Az EU-t érintő dezinformáció: kezelve, de nem sértve,

tekintettel az Európai Parlamentnek a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az új uniós bővítési stratégiáról szóló, 2022. november 23-i ajánlására⁽²⁰⁾,

tekintettel az Európai Tanács 2022. március 24–25-i következtetéseire,

- A. mivel a Covid19-világjárvány gazdasági és egyéb következményei a kereskedelemre és a hazautalásokra gyakorolt hatás révén jelentős hatást gyakoroltak a keleti partnerség országaira; mivel a kormányok reagáltak a világjárványra, és Azerbajdzsán, Örményország és Grúzia számos területen azonnali tilalmakat és korlátozásokat vezetett be;
- B. mivel az Európai Unió több mint 2,5 milliárd EUR-t mozgósított Örményország, Azerbajdzsán, Belarusz, Grúzia, a Moldovai Köztársaság és Ukrajna támogatására a Covid19 elleni küzdelem érdekében, támogatta a Covid19-oltóanyagok és oltások keleti partnerségen belüli bevezetését (40 millió EUR), valamint az Európai Gyógyszerügynökség által jóváhagyott oltóanyagok tagállamok általi megosztását a keleti partnerség országaival, amit a Lengyelország által koordinált „Európa együtt” megközelítési mechanizmus (35 millió EUR) is elősegített;
- C. mivel Grúziát a keleti partnerség bármely más országához képest súlyosabban érintette az idegenforgalom visszaszorulása, és az azerbajdzsáni idegenforgalmi ágazatra gyakorolt hatás is pusztító volt;
- D. mivel a vírus további terjedésének megfékezésére irányuló korlátozások negatív hatást gyakoroltak a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k); mivel Örményország esetében a jereváni járványkitörés következtében a kkv-k pusztítóbb hatást szenvedtek el, mint más közösségek; mivel az azerbajdzsáni nagyvárosokban és a keleti partnerség más országainak városaiban működő kkv-k a kereslet visszaesése, az ellátási lánc zavarai, valamint az értékesítés és a nyereség visszaesése által okozott problémákról számoltak be;
- E. mivel a keleti partnerség régiójában a közvetlen külföldi befektetések drasztikus visszaesése hatással van a régió válság utáni fellendülésére;

⁽¹⁸⁾ HL C 119., 2009.5.28., 2. o.

⁽¹⁹⁾ HL C 493, 2022.12.27., 70. o.

⁽²⁰⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0406.

- F. mivel az „Európa együtt” kezdeményezés keretében 100 millió EUR összegű támogatási programot biztosítottak a kkv-k, köztük az önfoglalkoztatók és mások számára abban, hogy a válságot követően könnyen hozzáférjenek hitelhez és fellendítsék vállalkozásaikat; mivel az EU4Business kezdeményezésen keresztül több mint 200 millió EUR összegű meglévő hitelkeretet és támogatást nyújtottak a kkv-knak helyi pénznemben;
- G. mivel a világjárvány súlyosan érintette az oktatási rendszert, a hagyományos tanulási megközelítésekről az online oktatásra való azonnali átállással;
- H. mivel a digitális szolgáltatások fejlettségi szintje eltér a keleti partnerség országai között, és eltérések figyelhetők meg az egyes országokban az internet elterjedtségi aránya között;
- I. mivel a keleti partnerség országai közül a szolgáltatási ágazatot sújtotta leginkább az internet alacsonyabb elterjedtsége és a kiberkereskedelem fejlettségének elmaradása;
- J. mivel a keleti partnerség országainak átfogó értékelése azt mutatja, hogy a városok a legsúlyosabb és legmélyebb gazdasági recessziót szenvedték el, különösen a nagy népsűrűségű városok, a gazdasági tevékenységet és a Covid19 eseteit, míg a városokat jobban érintette a kommunikáció hiánya, a szorosabb közelség és az ellátási lánc zavarai;
- K. mivel a keleti partnerség országai által elfogadott intézkedések összhangban vannak az EU-ban a világjárvány után a kkv-kra gyakorolt hatás enyhítése érdekében hozott intézkedésekkel;
- L. mivel a kormányok által az egészségügyi válság enyhítése érdekében elfogadott intézkedések számos vállalkozás teljes vagy részleges bezárásához és felfüggesztéséhez vezettek, ami növelte a munkanélküliséget;
- M. mivel a magas munkanélküliségi ráta és az alacsony megtakarítási ráta a keleti partnerség régiójában hosszan tartó gazdasági visszaeséshez és szegénységhez vezethet;
- N. mivel a keleti partnerség régiójában a gazdasági fellendülés várhatóan hosszú és összetett folyamat lesz;
- O. mivel a nagyszabású felszámolásokat és csődöket a keleti partnerség országaiban hitelekkel és rövid távú finanszírozással segítették a kkv-kat a Covid19-járvány idején;
- P. mivel a világjárvány által okozott vagy súlyosbított gazdasági nehézségek tovább növelhetik a munkanélküliségi rátát, és további akadályokat gördíthetnek a foglalkoztathatóság elé;
- Q. mivel a digitális technológiába való beruházások hiánya növeli a vállalatok, az emberek és a különböző helyek közötti egyenlőtlenségeket;
- R. mivel a fogyasztói kereslet jelentős csökkenése a keleti partnerség országaiban, beleértve a fővárosokat is, a Covid19 hosszú távú következményének tekinthető;
- S. mivel a keleti partnerség országainak valódi hangsúlyt kell fektetniük az oktatás társadalmi és gazdasági fejlődésben betöltött szerepére;
- T. mivel a provokáció nélküli agresszív orosz háború nemcsak Ukrajnára, hanem a keleti partnerség régiójának egészére is pusztító hatással van, és a közélet valamennyi területét érinti, beleértve az egészségügyre és a társadalmi jólétre gyakorolt előre nem látható hatást is;
- U. mivel az Európai Unió megerősíti a keleti partnerség iránti elkötelezettségét és azon szándékát, hogy azt rugalmasabbá tegye és még jobban a partnerek igényeihez igazítsa;
1. hangsúlyozza, hogy a Covid19-járvány erőteljes negatív hatást gyakorolt a keleti partnerség országainak fővárosaira, és hatással volt a központi és helyi hatóságokra, valamint az üzleti életre és a társadalomra;
 2. megjegyzi, hogy a hatóságoknak alternatívákat kellett találniuk, és megoldásokat kellett keresniük a világjárvány által a fővárosokban okozott széles körű gazdasági károk minimalizálására;
 3. megjegyzi, hogy a Covid19 a régióban a munkaerő-migráció dinamikáját befolyásoló egyik fő tényező; e tekintetben megjegyzi, hogy a világjárvány jelentősen csökkentette az emberek mobilitását, ami felerősítette a munkanélküliséget a fővárosokban;
 4. kiemeli, hogy a Covid19-válság súlyos gazdasági recesszióhoz vezetett, amely mind a gazdaságokat, mind a társadalmakat egyaránt érintette; megjegyzi ugyanakkor, hogy ez lehetőséget kínál a különböző hazai és nemzetközi érdekelt felek közötti együttműködés meglévő modelljeinek újragondolására;

5. kiemeli a multilateralizmus, a stratégiai prioritások, valamint a fővárosokban az oktatásra és innovációra vonatkozó kulcsfontosságú nemzetközi kötelezettségvállalások és célkitűzések – többek között a fenntartható fejlesztési célok, a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és a Párizsi Megállapodás – előmozdításának fontosságát;
6. megjegyzi, hogy az oktatás és képzés digitális technológiai általában növelik a gazdaság és az oktatás közötti szinergiákat, és hogy az oktatási és képzési intézmények – különösen az uniós programokban részt vevő intézmények – által az információs és kommunikációs technológiákba (IKT) történő beruházások gyümölcsözőek lesznek a fővárosokban;
7. hangsúlyozza, hogy az uniós megközelítésnek a demokratikus és gazdasági reformok támogatására, valamint az intézményi és társadalmi reziliencia megerősítésére kell irányulnia;
8. hangsúlyozza, hogy az információs és kommunikációs technológiákat integrálni kell a tanítási és tanulási folyamatokba, és át kell alakítani az oktatást annak érdekében, hogy a tudásátadás modelljéről áttérjenek a fővárosokban történő közös tudásalkotásra;
9. hangsúlyozza, hogy a tanárok átképzésével és az oktatási rendszernek a digitális kornak megfelelő korszerűsítésével az országok javíthatják oktatási rendszereik minőségét;
10. megjegyzi, hogy a keleti partnerség országai megragadhatják ezt az alkalmat arra, hogy felgyorsítsák stratégiáikat és fokozzák az oktatási és képzési rendszerekbe történő beruházásaikat annak érdekében, hogy magas színvonalú, hozzáférhető és inkluzív oktatást biztosítsanak, beleértve a szakképzést, az egész életen át tartó tanulást, a továbbképzést és az átképzést;
11. támogatja a keleti partnerség országaival való kapcsolatok és cserék megerősítését a civil társadalom szintjén kidolgozott közös projektek révén, többek között azáltal, hogy támogatást nyújtanak a fiatal diákoknak és szakembereknek az uniós oktatási és képzési programokban, például az Erasmus+-ban való részvételhez;
12. kiemeli annak fontosságát, hogy a keleti partnerség országai e célkitűzéseket jobb infrastruktúra, konnektivitás és digitális berendezések biztosításával, valamint a tanároknak a technológia és a digitális módszerek alkalmazására irányuló képzésével valósítsák meg;
13. megjegyzi, hogy a keleti partnerség országai az oktatás és a tanulás révén fokozhatják a mobilitást annak érdekében, hogy előmozdítsák az olyan kulcskompetenciák és tapasztalatok megszerzését, amelyek elengedhetetlenek a munkaerőpiacon és általában a társadalomban való aktív részvételhez;
14. hangsúlyozza, hogy az oktatási reformokat gondosan elő kell mozdítani olyan kulcsfontosságú programok végrehajtása révén, mint az Erasmus+, a Kreatív Európa és az Európai horizont, miközben a fővárosok felhalmozott tapasztalatait a peremterületek fejlődésének javát szolgálják;
15. emlékeztet arra, hogy a célzott pénzügyi ösztönzők és a moduláris tanulási lehetőségek ösztönözhetik a keleti partnerség országaiban a képzésben való részvételt annak érdekében, hogy fokozzák az alacsony képzettségű felnőttek számára az írás-olvasási, számolási és digitális készségek minimális szintjének elsajátítására irányuló erőfeszítéseiket;
16. hangsúlyozza, hogy a keleti partnerség országai közötti tudományos és oktatási együttműködés megerősítése révén támogatni kell a felsőoktatási és kutatási kiválósági központokat a régióban, ugyanakkor enyhíteni kell az adminisztratív terheket;
17. hangsúlyozza, hogy annak a gazdasági növekedésre és fejlődésre gyakorolt káros hatásnak a megelőzése érdekében, amelyet a fiatalabb és jobban képzett munkaerő-szegmensek elvesztése okoz származási országukban, a keleti partnerség országainak elemezniük kell, hogy miként lehet kezelni a magasan képzett munkavállalók nemzetközi mobilitását, és meg kell osztaniuk egymással a bevált gyakorlatokat;
18. hangsúlyozza, hogy lehetőség szerint igénybe kell venni a meglévő online távoktatású tanfolyamokat, ösztönözni kell az oktatási technológiai vállalatokat erőforrásaik hozzáférhetőbbé tételére, az életkortól és a kapacitástól függően diverzifikálni kell a megvalósítási módokat, és ösztönözni kell a tanárok együttműködését;
19. hangsúlyozza, hogy a több digitális szakember képzése érdekében a keleti partnerség országainak meg kell erősíteniük az alapvető digitális készségek és kompetenciák korai életkortól kezdődő oktatását, és vonzó felsőoktatási tanterveket kell kidolgozniuk, miközben javítaniuk kell a fiatalabb generáció foglalkoztatási kilátásait;
20. megjegyzi, hogy különös figyelmet kell fordítani a kirekesztéssel szembesülő távoli területeken élő gyermekek egyenlő hozzáféréseinek biztosítására;

21. hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőségen alapuló munkahelyi kultúra előmozdítása és a megkülönböztetés valamennyi formája – többek között a nemi sztereotípiák – elleni küzdelem elősegítése érdekében a keleti partnerség országainak meg kell szüntetniük a nemek közötti különbségeket, és elő kell mozdítaniuk a nemek közötti egyenlőséget jobban figyelembe vevő oktatást az iskolákban;
22. hangsúlyozza, hogy az online oktatás és oktatási források rendelkezésre állásának biztosítása révén további figyelmet kell fordítani a fogyatékossgal élő gyermekekre;
23. hangsúlyozza, hogy a civil társadalmi szereplőknek, a munkáltatói szövetségeknek, a szociális partnereknek, a felsőoktatási intézményeknek, a képzési központoknak és a foglalkoztatási ügynökségeknek fel kell tárniuk és meg kell szüntetniük a keleti partnerség országainak munkaerő-piaci szükségletei és az oktatási és képzési rendszereik által kínált tudományos képesítések és szakmai készségek közötti szakadékot;
24. rámutat arra, hogy fel kell vértetni a fiatalokat azokkal az eszközökkel és ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy részt vegyenek a polgári aktivizmusban, aktív szerepet játsszanak a társadalomban és jobb jövőt építsenek maguk számára;
25. hangsúlyozza, hogy növelni kell az ukrán állampolgároknak nyújtott támogatást, akik jelenleg az Ukrajna ellen indokolatlanul és provokáció nélkül indított orosz katonai agressziótól szenvednek; megjegyzi, hogy az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR) szerint 2022 februárja óta 2022. december 20-ig több mint 16,6 millió ember menekült el Ukrajnából más országokba; Ukrajna Legfőbb Ügyészsége szerint 2022. december 24-ig a háború kezdete óta 450 gyermek veszítette életét és 867-et sebesítettek meg; ezek az adatok nem tartalmazznak olyan területekről származó adatokat, ahol az aktív harcok zajlanak; 2022. december 23-ig 2 619 ukrainai oktatási intézményben tettek kárt a bombázások, további 406 pedig teljesen megsemmisült;
26. emlékeztet arra, hogy az oktatási és képzési szolgáltatók és az üzleti szektor közötti határozott interakció révén szoros együttműködésre van szükség a vállalkozások és a felsőoktatási intézmények között a tantervek kiigazítása és a szakmai gyakorlatok biztosítása érdekében;
27. hangsúlyozza, hogy második esélyt biztosító politikákra van szükség a kiszolgáltatott vállalkozások számára, rövid adósságelengedési időszak biztosításával, az újrakezdőkkel szembeni diszkriminatív rendelkezések megszüntetésével, valamint célzott iránymutatások és képzések biztosításával;
28. hangsúlyozza, hogy a keleti partnerség országai oktatási és képzési rendszereinek korszerűsítése kétségtelenül kézzelfogható előnyökkel járhat saját polgáraik számára;
29. kiemeli az uniós programokból és alapokból származó folyamatos pénzügyi támogatás fontosságát, különös tekintettel a modern infrastruktúra-fejlesztésre a keleti partnerség országainak jövőbeli európai uniós tagságra való felkészítése érdekében;
30. hangsúlyozza, hogy az EU fontos szerepet játszhat a keleti partnerség országai törekvéseinek támogatásában; üdvözlöi a keleti partnerség Tbiliszi (Grúzia) működő Európai Iskoláját, amely az EU fontos lábnyoma a régióban, amely egyedülálló lehetőséget kínál hat kelet-európai partnerország diplomásai számára a közös európai értékeken alapuló személyes, társadalmi és szakmai siker elérésére;
31. hangsúlyozza, hogy a civil társadalomnak továbbra is olyan célzott intézkedésekre kell összpontosítaniuk, amelyek támogatják a helyi civil társadalmat a kormányzati fellépések nyomán követésében betöltött alapvető szerepében, különös tekintettel a Covid19 utáni helyreállítási politikákra;
32. kiemeli, hogy a keleti partnerség országainak fővárosai felszámolhatják a tanulás előtt álló akadályokat, és előmozdíthatják az innovatív és inkluzív oktatást és képzést mindenki számára, ezáltal megvalósítva az európai felsőoktatási térséget;
33. hangsúlyozza, hogy az e-kormányzati kezdeményezések végrehajtásának felgyorsítása révén csökkenteni kell az adminisztratív terheket, ugyanakkor lehetőséget kell biztosítani a polgárok számára az összes szükséges közszolgáltatáshoz való hozzáférésre;
34. megjegyzi, hogy meg kell teremteni a feltételeket a fiatalok számára a tanuláshoz, a képzéshez, a munkához és a társadalmi szerepvállaláshoz, és felhívja az EU-t, hogy fokozza e tekintetben nyújtott támogatását;
35. hangsúlyozza, hogy beruházásokra van szükség a versenyképesség és az uniós értékláncokba való integráció erősítése érdekében;

36. kiemeli a kulturális és demokratikus oktatással kapcsolatos kezdeményezések létrehozását a mobilitás és az emberek közötti kapcsolatok felfrissítése, valamint a fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődés révén erősebb társadalmak elérése érdekében;
37. kiemeli annak fontosságát, hogy javítsák a Covid19-cel kapcsolatos dezinformációs tevékenységek előrelépésére, kezelésére és az azokra való reagálásra vonatkozó kapacitást, és ezáltal a média szólásszabadságának korlátozása nélkül kezeljék a propaganda, az álhírek és a gyűlöletbeszéd fenyegetéseivel szembeni társadalmi rezilienciát;
38. hangsúlyozza, hogy a keleti partnerség országaiiban az „agyelszívás” társadalmi-gazdasági következményeinek megelőzése érdekében fontos több minőségi munkahelyet teremteni a fiatalok számára, ami különösen nagy kihívást jelent, tekintettel a változás strukturális mozgatórugóira, például a technológiai innovációra és a globalizációra;
39. megjegyzi, hogy a Covid19-világjárvány alatt a keleti partnerség valamennyi országának egészségügyi rendszerei gyorsan túlterheltté váltak, ezért a felkészültség növelése érdekében a politikai döntéshozóknak növelniük kell a kölcsönösséget és az állami egészségügyi ellátás finanszírozását;
40. megjegyzi, hogy a Covid19-világjárvány felgyorsította a digitális átállást, és a keleti partnerség országainak újra kell gondolniuk a jelenlegi oktatási paradigma fenntarthatóságát és hatékonyságát;
41. hangsúlyozza, hogy a keleti partnerség országainak együtt kell működniük a világjárvány utáni helyreállítási politikákkal kapcsolatos tapasztalatok megosztásában annak érdekében, hogy a jövőben megerősítsék a felkészültséget és a viszonzóságot a hasonló kihívásokkal szemben;
42. hangsúlyozza, hogy egyértelmű foglalkoztatási keretre van szükség a kettős átállás előmozdítása, a Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági hatásaiból való kilábalás biztosítása, a fővárosokban a fenntartható versenyképesség megerősítése, továbbá a tisztességes munkahelyek és az esélyegyenlőség biztosítása, valamint a régió stabilitásának és jólétének növelése érdekében.
43. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a fenntartható, zöld és körforgásos gazdaság növekedését célzó stratégiai beruházásokat, ugyanakkor javítani kell az élelmezésbiztonságot a keleti partnerség régiójában;
44. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség megerősítése, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású körforgásos gazdaságra való átállás felgyorsítása és a digitális gazdaság fejlesztése érdekében fontos a gazdasági fejlődés felfrissítése olyan intézkedések révén, mint a fokozott összekapcsoltság és a regionális fejlesztés, a régióon belüli kereskedelem, a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés, nagy hangsúlyt fektetve a környezetvédelemre;
45. megjegyzi, hogy a Párizsi Megállapodás szerinti új, megerősített átláthatósági kerettel összhangban meg kell erősíteni a technikai szakértelmet és kapacitást a kibocsátások nyomon követésére, az arról való jelentéstételre és annak ellenőrzésére (MRV) vonatkozó nemzeti keretek bevezetése érdekében;
46. üdvözli a keleti partnerség gazdaságélénkítési és beruházási tervét, amely az uniós költségvetésből vissza nem térítendő támogatások, azok ötvözése és garanciák formájában 2,3 milliárd eurót fog mozgósítani a világjárványt követő helyreállítás támogatására és a keleti partnerség gazdaságainak fenntartható átalakítására annak érdekében, hogy azok ellenállóbbá és integráltabbá váljanak; a terv akár 17 milliárd EUR köz- és magánberuházást mozgósíthat;
47. felszólítja az összes érdekelt felet az EU-ban és a kelet-európai partnerországokban, hogy fokozzák erőfeszítéseiket a kiemelt kezdeményezések végrehajtása érdekében, beleértve azokat a projekteket is, amelyek célja a fekete-tengeri összeköttetések fejlesztése olyan kiemelt kezdeményezések révén, mint a fekete-tengeri víz alatti villamosenergia-átviteli kábel és egy optikai kábel, közvetlen komp- és betáplálási szolgáltatások Grúzia és az uniós tagállamok (Románia, Bulgária) között, amelyek csökkentenék a tranzitidőt és az átfutási időt, valamint hozzáférhetőbbé tennék ezeket a régiókat;
48. emlékeztet arra, hogy az Európai Unió továbbra is támogatni fogja a keleti partnerség azon országait, amelyek arra törekednek, hogy kiépítsék rezilienciájukat és stabilitásukat a régióban, azáltal, hogy különböző típusú együttműködést és szerepvállalást biztosít számukra, többek között kiber-, hibrid és egyéb nem katonai eszközökkel;

Állásfoglalás az Oroszország által indított agressziós háborúval és megszállással összefüggésben a keleti partnerséget érintő jelenlegi energiabiztonsági kihívásokra reagálva a zöld energiára való átállásról

(2023/C 229/03)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés 2011. május 3-i alapító okiratára,

tekintettel a 2021. december 15-i brüsszeli keleti partnerségi csúcstalálkozó együttes nyilatkozatára,

tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A keleti partnerségre vonatkozó szakpolitika 2020 után – A reziliencia erősítése – a mindenki számára előnyös keleti partnerség” című, 2020. március 18-i közös közleményére (JOIN(2017) 7),

tekintettel a 2015. december 12-én elfogadott és az Európai Unió által ratifikált Párizsi Megállapodásra, amelynek a keleti partnerség országai is részes felei;

tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019) 640) és az azt követő jogalkotási javaslatokra és intézkedésekre,

tekintettel a REPowerEU tervről szóló, 2022. május 18-i bizottsági közleményre (COM(2022) 230),

tekintettel a „Gázmegetakarítás a téli ellátásbiztonságért” című, 2022. július 20-i bizottsági közleményre (COM(2022) 360), valamint a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről szóló, 2022. augusztus 5-i (EU) 2022/1369 tanácsi rendeletre ⁽¹⁾),

tekintettel a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló, 2022. október 6-i (EU) 2022/1854 rendeletre ⁽²⁾),

tekintettel „Az emelkedő energiaárak kezelése: a cselekvés és a támogatás eszköztára” című, 2021. október 13-i bizottsági közleményre (COM(2021) 660),

tekintettel az EU és Grúzia ⁽³⁾, Moldova ⁽⁴⁾ és Ukrajna ⁽⁵⁾ közötti társulási megállapodásokra, és különösen azok energiaügyi együttműködésre vonatkozó rendelkezéseire;

tekintettel az egyrészt az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamai, másrészt az Örmény Köztársaság közötti átfogó és megerősített partnerségi megállapodásra ⁽⁶⁾ (CEPA), és különösen annak az energetikai együttműködésre vonatkozó rendelkezéseire,

tekintettel az egyrészt az Európai Közösségek és tagállamai, másrészt az Azerbajdzsán Köztársaság közötti meglévő partnerségi és együttműködési megállapodásra ⁽⁷⁾, valamint az új keretmegállapodásról folyó tárgyalásokra,

tekintettel az Energiaközösséget létrehozó szerződésre, amelynek a három társult ország szerződő félként, Örményország pedig megfigyelőként részese;

tekintettel a keleti partnerség összekapcsoltsággal, energiahatékonysággal, valamint környezetvédelemmel és éghajlatváltozással foglalkozó 3. tematikus platformja és különösen az energiabiztonság által végzett munkára,

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés „Az energiahatékonyság, a diverzifikáció és a függetlenség felé; az európai energiapolitika megerősítéséhez és az energiabiztonsági fenyegetések leküzdéséhez szükséges kapacitásigények kezelése a keleti partnerségben” című, 2021. április 16-i állásfoglalására,

⁽¹⁾ HL L 206., 2022.8.8., 1. o.

⁽²⁾ HL L 261. I., 2022.10.7., 1. o.

⁽³⁾ HL L 261., 2014.8.30., 4. o.

⁽⁴⁾ HL L 260., 2014.8.30., 4. o.

⁽⁵⁾ HL L 161., 2014.5.29., 3. o.

⁽⁶⁾ HL L 23., 2018.1.26., 4. o.

⁽⁷⁾ HL L 246., 1999.9.17., 3. o.

tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira, és különösen a megfizethető és tiszta energiára vonatkozó 7. célra, amely szerint mindenki számára hozzáférést kell biztosítani a megfizethető, megbízható, fenntartható és korszerű energiához, valamint az éghajlat-politikai fellépésre vonatkozó 13. célra, amely szerint sürgősen fel kell lépni az éghajlatváltozás és hatásai ellen,

- A. mivel ambiciózus politikák révén az EU és a keleti partnerség országaiban élő valamennyi ember számára biztosítani kell a biztonságos, tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való hozzáférést;
- B. mivel Oroszország Ukrajna elleni illegális, indokolatlan és provokáció nélküli háborúja, valamint a grúz és moldovai területek folytatódó megszállása drámai következményekkel jár az EU és a keleti partnerség országaiban élő emberek számára, amelyek közül kiemelendő az energiaszegénység meredek növekedése és az energiaárak emelkedése;
- C. mivel az ukrán polgári infrastruktúra, különösen a villamosenergia-infrastruktúra elleni szisztematikus orosz támadások háborús bűncselekmények, és mivel a férfiak, nők és gyermekek víz-, áram- és fűtési szolgáltatásoktól való megfosztása – különösen télen – egyértelműen terrorcselekmény;
- D. mivel az energiabiztonság az EU és a keleti partnerség országai számára a nemzetbiztonság alapvető eleme; mivel az energiabiztonság és a reziliencia fokozása, valamint a régió társadalmi, gazdasági és politikai stabilitásának előmozdítása érdekében fontos a konnektivitás, a hazai megújulóenergia-termelés, az energiahatékonyság és az energiatakarékosság növelése;
- E. mivel Oroszország arra irányuló kísérletei, hogy geopolitikai kényszerítőeszközként használja az energiaexportot, az energiaellátás fegyverként való felhasználásának minősülnek; mivel 2022. szeptember 26-án az Északi Aramlat 1 és 2 csővezetékeiben keletkezett kár jelentős gázszivárgást okozott a Balti-tengeren, ami az EU elleni környezeti támadásnak is minősül;
- F. mivel az EU-nak és a keleti partnerség országainak növelniük kell energiabiztonságukat, miközben jelentősen csökkenteniük kell a harmadik országokból importált energiaforrásoktól való függőségüket, és véget kell vetniük a fosszilis tüzelőanyagok Oroszországból származó exportjától való függőségüknek; mivel az EU orosz gázszállításoktól való függősége hozzájárult a jelenlegi energiaválsághoz;
- G. mivel 2017-es gazdasági biztonsági stratégiájában Oroszország a megújuló energiaforrásokat és az energiahatékonysági technológiákat a gazdasági biztonságát érintő egyik fő fenyegetésként jelölte meg;
- H. mivel a keleti partnerség térségében Oroszország által tanúsított agresszív magatartás azt mutatja, hogy napra készre kell tenni az EU energiapiacát és a keleti partnerség országainak energiapolitikáját annak érdekében, hogy megszűnjön a fosszilis energia behozatalától és általában a fosszilis tüzelőanyagoktól – különösen az autoriter rendszerű országokból származó fosszilis tüzelőanyagoktól – való függőség;
- I. mivel Ukrajna területének 2022. február 24-i teljes körű orosz megszállása ellenére több ország sajnálatos módon nem szüntette meg együttműködését Oroszországgal az atomenergia területén, ezáltal tovább mélyítve az orosz uránszállítástól és urándúsítási szolgáltatásoktól, valamint a nukleáris hulladékok Oroszország által biztosított kezelésétől való veszélyes függőségét;
- J. mivel a Párizsi Megállapodás maradéktalan megvalósítása az EU és a keleti partnerországok közös kötelezettségvállalása; mivel az EU és a keleti partnerországok energiapolitikáinak és -stratégiáinak a széntől, az olajtól és a gáztól való függőség csökkentésére kell törekedniük;
- K. mivel a keleti partnerség országaiban és egyes uniós országokban továbbra is nagyon alacsony a megújuló energiaforrásokból előállított energia aránya, miközben jelentős lehetőségek vannak ennek az aránynak a növelésére;
- L. mivel a kibocsátások nagyfokú csökkentése érdekében a Párizsi Megállapodás részes feleinek foglalkozniuk kell energiarendszereik szén-dioxid-intenzitásával, és ambiciózus stratégiákat kell végrehajtaniuk a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése, valamint a fenntartható és költséghatékony energiaforrások fejlesztése érdekében;

- M. mivel az európai zöld megállapodás különböző politikai kezdeményezéseket és ambiciózus célokat határoz meg az EU és tagállamai számára; mivel nagyon fontos, hogy a keleti partnerországok – az EU szomszédaiként – elmélyítsék az EU-val az uniós fél elvárásairól, nevezetesen azokról az intézkedésekről folytatott párbeszédet, amelyeket az európai zöld megállapodás által meghatározott követelményekhez való alkalmazkodás és a zöld megállapodásban foglalt célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás érdekében kell meghozniuk;
- N. mivel az európai zöld megállapodás jelentősége abban rejlik, hogy megszünteti a gazdasági növekedés és a kibocsátások közötti kapcsolatot, mégpedig a megújuló energiaforrásokba és az energiahatékonyságba történő beruházások növelése révén;
- O. mivel a Covid19 utáni uniós helyreállítási erőfeszítések célja egy modern, erőforrás-hatékony, tiszta és körforgásos gazdaság kiépítése, amely a gazdaság ökológizálásához és a természeti erőforrások fenntarthatóbb felhasználásához vezet, összhangban az európai zöld megállapodással;
- P. mivel a megújuló energiaforrások fejlesztése az egyik legfontosabb lehetőség arra, hogy kezeljük az energiabiztonsággal és az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívásokat, és tisztább energiaforrásokat alkalmazzunk, ezáltal pedig jobb egészséget és magasabb életszínvonalat érjünk el kontinensünkön, és helyi munkahelyeket teremtsünk;
- Q. mivel az energiahatékonyság kulcsfontosságú előfeltétele annak, hogy Európa költséghatékony módon elérje 2050-re kitűzött éghajlat-politikai céljait; mivel a hosszú távú energiamegtakarítások jelentősen csökkenthetik a fosszilis tüzelőanyagok behozatalától való függőséget, és erősíthetik a nemzeti és regionális energiabiztonságot az EU-ban és a keleti partnerországokban; mivel a legolcsóbb, legbiztonságosabb és legtisztább energia az, amelyet nem használnak fel;
- R. mivel szükség van a keleti partnerországok meglévő jogi kereteinek javítására és az uniós jogszabályokhoz való fokozatos közelítésére, a vállalt kötelezettségekkel összhangban, akárcsak a legjobb gyakorlatok és a technikai know-how cseréjére;
- S. mivel az EU-nak támogatnia kell a keleti partnerországokat abban, hogy felmérjék és kezeljék az európai zöld megállapodásnak a saját energiabiztonságukra és az EU-val és harmadik országokkal fenntartott kereskedelmi kapcsolataikra gyakorolt hatását;
- T. mivel az EU és a keleti partnerországok víz-, szél-, nap- és geotermikus energiaforrásainak fejlesztése és fenntartható felhasználása érdekében elengedhetetlen a további kapacitások hazai és külföldi beruházások révén történő létrehozása;
- U. mivel az Éghajlat-változási Kormányközi Testület legutóbbi, 2022. áprilisi jelentése szerint az új fosszilis tüzelőanyag-infrastruktúra összeegyeztethetetlen a nemzetközi éghajlati célokkal; mivel a klímasemlegesség legkésőbb 2050-ig történő eléréséhez legkésőbb 2035-ig ki kell vezetni a fosszilis tüzelőanyagokat az energiarendszerből;
- V. mivel az Oroszországi Föderáció által indított szándékos rakéta- és dróntámadások a kritikus energetikai infrastruktúra körülbelül 40 %-át károsították vagy semmisítették meg Ukrajna-szerte;
1. a lehető leghatározottabban elítéli az Orosz Föderáció Ukrajna elleni agresszív háborúját, valamint a grúz és moldovai területek folytatódó megszállását, és mindennek a pusztító következményeit; szorgalmazza az orosz fosszilis tüzelőanyagok és urán importjára vonatkozó azonnali és teljes embargót, valamint az Északi Áramlat 1 és 2 csővezeték teljes leállítását Putyin háborús gépezete uniós pénzből történő finanszírozásának megszüntetése érdekében;
 2. kijelenti, hogy támogatja az egyes uniós tagállamok által az Északi Áramlat 1 és 2 gázvezetékek károsodásával kapcsolatban folytatott vizsgálatot; kéri, hogy a vizsgálatok eredményeit hozzák nyilvánosságra;
 3. teljes szolidaritást vállal Ukrajnával és minden más keleti partnerországgal, amelyek Oroszország elnyomó és terjeszkedő politikája miatt szenvednek; kéri az Ukrajnának nyújtott támogatás növelését és jelentős szinten történő fenntartását annak érdekében, hogy az ország lakosságának segítsenek elviselni az Oroszország agressziós háborúja által okozott téli megpróbáltatásokat, valamint kéri a többi rászoruló keleti partnerország támogatását; a lehető leghatározottabban elítéli az Oroszország által rakétákkal és iráni kamikaze drónokkal Ukrajna ellen végrehajtott támadásokat, amelyek Ukrajna polgári lakosságát, valamint kritikus és energetikai infrastruktúráját célozzák; felszólítja Oroszországot, hogy haladéktalanul szüntesse be ezeket az Ukrajna polgári lakossága elleni barbár terrorcselekményeket; kijelenti, hogy ezek a rosszindulatú cselekmények nem mások, mint az emberiség elleni bűncselekmények;

4. határozottan elítéli az orosz megszálló erőknek az Energodar városában található zaporizzsjai atomerőmű területén végrehajtott akcióit, valamint a létesítménynek az ukrán erők elleni támadások indítására vagy bármilyen más katonai célra – többek között óvóhelyként vagy tárolóként – történő példátlan felhasználását, amely nemcsak az erőmű biztonságos működését és a rendszeres ellenőrzési eljárásokat akadályozza, hanem az európai kontinensen és azon túl is súlyos veszélybe sodorja a nukleáris biztonságot; kéri a nemzetközi közösséget, hogy a globális biztonság érdekében hozzon sürgős intézkedéseket, amelyekkel arra kényszeríti Oroszországot, hogy felszabadítsa és visszaadja a zaporizzsjai atomerőművet, hogy az újra Ukrajna ellenőrzése alá tartozzon; felszólítja az Orosz Föderációt, hogy a nukleáris biztonsági helyzet figyelemmel kísérése és a Nemzetközi Atomenergia-ügynökséggel (NAÜ) való együttműködés érdekében engedélyezze a NAÜ megfigyelőinek a zaporizzsjai atomerőműbe való bejutását; súlyos aggodalmának ad hangot a fehéroroszországi asztravjeci atomerőmű nukleáris biztonsági helyzetével kapcsolatban, mivel a fehérorosz hatóságok nem átláthatóak, és nem nyújtanak megbízható tájékoztatást az atomerőmű telephelyén történt eseményekről, valamint nem kötelezték el magukat a 2018-as uniós stressztesztjelentésben megfogalmazott ajánlások teljes körű végrehajtása mellett;
5. kinyilvánítja teljes szolidaritását Moldovával, amely jelenleg azzal szembesül, hogy a Kreml a gáz- és áramellátás manipulálása révén kívánja politikailag destabilizálni az országot;
6. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az orosz energiaellátás „fegyverként való bevetése” hatással van a háztartásokra és vállalkozásokra, amelyek ennek következtében magas energiaárakkal, növekvő társadalmi egyenlőtlenségekkel, energia- és mobilitási szegénységgel és megnövekedett inflációval szembesülnek, ami munkanélküliséghez, magas élelmiszerárakhoz és általános megélhetési válsághoz vezet; kiemeli, hogy az EU és a keleti partnerországok között példátlan szolidaritásra és – a közvetlen kihívások kezelése és a jövőbeni újbóli megjelenésük megelőzése érdekében – a megosztó egyoldalú intézkedések helyett közös válaszlelésekre van szükség;
7. hangsúlyozza, hogy az energiabiztonság növelésének fő módszereként át kell térni a tiszta energiára, valamint meg kell szüntetni az EU és a keleti partnerországok fosszilis tüzelőanyagoktól és urántól való függőségét, különösen, ha ezek harmadik országokból származnak; kéri az Európai Bizottságot és a keleti partnerországokat, hogy az európai és nemzetközi pénzügyi intézményekkel szoros együttműködésben dolgozzanak ki olyan további sürgős intézkedéseket, amelyek a megújulóenergia-kapacitások tömeges bővítését, valamint az energiahatékonysági és energiatakarékosági politikák erősítését szolgálják;
8. emlékeztet arra, hogy az EU-ban a villamos energia mintegy negyedét és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamos energia felét atomenergiából állítják elő; megjegyzi, hogy míg egyes tagállamok ellenzik az atomenergiát, több tagállam új atomerőművek építésére készül; megismétli, hogy továbbra is teljes mértékben az uniós tagállamok és a keleti partnerországok a felelősek saját energiaszerkezetük meghatározásáért, a polgáraik és vállalkozásaik számára megfizethető, stabil és tiszta energiát biztosító lehetőségek kialakításáért, valamint az uniós éghajlat- és energiapolitikai célok eléréséhez való hozzájárulásuk legmegfelelőbb módjának megválasztásáért, figyelembe véve az egyes országok sajátosságait és korlátait;
9. megismétli, hogy támogatja az EU és a keleti partnerországok közötti, valamint a keleti partnerországok körében történő fokozott energetikai együttműködést, különösen a fenntartható energiatermelés előmozdítása terén, amely fokozni fogja energiabiztonságukat és rezilienciájukat, ugyanakkor pedig védi a környezetet, hozzájárul az éghajlat-politikai célok eléréséhez és elősegíti az erre törekvő partnerek európai energiapiacba való integrációját; biztatja az EU-t, hogy fontolja meg az együttműködés és az energiaunióban való részvétel lehetővé tételét az arra jogosult és hajlandó keleti partnerországok számára;
10. megjegyzi, hogy az európai zöld megállapodás mint az EU 2050-ig klímasemleges gazdasággá történő átalakítását célzó átfogó stratégia sikere nagymértékben függ attól, hogy az EU képes-e példát mutatni és ösztönözni tudja-e a tiszta energiára való gyorsabb átállást az EU határain túl, kezdve a szomszédos országokkal; hangsúlyozza, hogy az EU-ban és a keleti partnerországokban fokozni kell a dekarbonizációval és a környezetvédelemmel kapcsolatos erőfeszítéseket, valamint ambiciózus éghajlat- és környezetvédelmi politikákat kell folytatni, különösen a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében; kéri az EU és a keleti partnerországok kormányait és parlamentjeit, hogy szigorítsák a tiszta energiára való átállást célzó jogszabályokat; biztatja a keleti partnerországokat, hogy uniós támogatással dolgozzanak ki terveket az európai zöld megállapodásban való részvételükre vonatkozóan;
11. hangsúlyozza az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus létrehozásának fontosságát annak biztosítása érdekében, hogy az ambiciózus uniós célok ne eredményezzenek a termelés áthelyezése vagy az import növekedése révén kibocsátásáthelyezést; uniós támogatást kér a keleti partnerországok számára az uniós politikával összehangolt szén-dioxid-árképzési politikák kidolgozásának ösztönzése érdekében; úgy véli, hogy az EU által a keleti partnerországoktól szén-dioxid-kibocsátási díjakból beszedhető bevételeket elsősorban arra kell fordítani, hogy támogassák ezen országok gazdaságainak dekarbonizációját;

12. megjegyzi, hogy a keleti partnerországok energiaintenzitása továbbra is jelentősen meghaladja az uniós átlagot, ezekben az országokban tehát hatalmas energiamegtakarítási lehetőségek rejlenek; hangsúlyozza olyan szabályozási és intézményi keretek bevezetésének és fenntartásának fontosságát, amelyek minimumkövetelményeket határoznak meg az épületek és termékek energiahatékonysága tekintetében, ösztönzőket biztosítanak épületek felújításához, valamint az ipar és kkv-k energiahatékonyságának javításához, valamint – adott esetben energiahatékonysági minimumkritériumok közbeszerzésekben történő előírása révén is – előmozdítják az energetikai infrastruktúrák optimalizálását és korszerűsítését, továbbá garantálják a fogyasztók megfelelő tájékoztatását, többek között biztosítva az energiafogyasztás pontos mérését, az informatív számlázást és az energetikai auditokat;
13. üdvözli a Bizottság által a gáz- és villamosenergia-piaci áringadozások kezelése céljából javasolt sürgősségi csomagokat; úgy véli, hogy a fokozott átláthatósági intézkedéseket, valamint a versenyellenes magatartás és a piaci visszaélések kezelésére irányuló intézkedéseket állandó jelleggel kell végrehajtani;
14. kéri, hogy az energiaválságra adott azonnali válaszként tűzzenek ki kötelező és magasabb célokat a gáz- és villamosenergia-fogyasztás csökkentésére; üdvözli az EU új gáztárolási kötelezettségeit; kéri az EU-t, hogy hozzon létre szolidaritási mechanizmusokat azon országok segítése érdekében, amelyek számára különösen nagy kihívást jelent az energiabiztonság megteremtése, különös tekintettel a legkiszolgáltatottabb polgárokra; hangsúlyozza a tudásmegosztás fontosságát a jelenlegi válságból kivezető közös utak megtalálása érdekében;
15. hangsúlyozza a hatékony és kiterjesztett energiatárolási infrastruktúra kritikus szerepét az energiaellátás biztonságának javításában; kéri, hogy fektessenek be többet a meglévő energiatárolási infrastruktúra felújításába, valamint új telephelyek építésébe; kéri a keleti partnerek teljes körű bevonását és új közös energiatárolási kapacitások kiépítését; hangsúlyozza az ilyen projektek által az energiaellátás biztonságának javítása és a zöld energiára való átállás elősegítése szempontjából nyújtott hosszú távú előnyöket, amennyiben azokat eleve úgy építik meg, hogy könnyen hozzáigazíthatók legyenek a zöld hidrogén tárolásához; kiemeli, hogy az ilyen kapacitásokba való beruházás nemcsak a jelenlegi energiaválság miatt felmerült sürgető kérdésekre adna megoldást, hanem fontos lépést jelentene a közös dekarbonizációs célok elérése felé is;
16. üdvözli a Bizottság és a keleti partnerországok által az energiaválság következményeinek enyhítése és a helyzet súlyosbodásának megelőzése érdekében tett intézkedéseket; kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogyan lehetne a keleti partnerországokat is bevonni ezekbe a kezdeményezésekbe, például a közös uniós gázbeszerzési platformba; hangsúlyozza, hogy a fosszilis tüzelőanyagok legkésőbb 2035-ig történő fokozatos kivezetése érdekében a szállítások mennyiségét és időtartamát illetően minden beszerzési megállapodásnak összhangban kell lennie az uniós éghajlat-politikai célokkal;
17. megállapítja, hogy a megújuló energiaforrások fejlesztése a tiszta energiára való átállás és az energiafüggetlenség biztosítása érdekében tett erőfeszítések szempontjából egyaránt létfontosságú, egyúttal pedig a helyi munkahelyteremtéshez, a jobb levegőminőséghez és a polgárok egészségéhez is hozzájárul; üdvözli a megújuló energiával foglalkozó regionális hálózat létrehozását, amelyet a keleti partnerség energiabizottságában Litvánia és Grúzia vezet; tudomásul veszi a biomassza és a vízenergia egyes keleti partnerországokban történő felhasználását, de emlékeztet arra, hogy biztosítani kell ezek fenntarthatóságát, hatékonyságát és a környezeti követelményeknek való megfelelését;
18. hangsúlyozza, hogy sürgősen folytatni kell a konnektivitás javítására irányuló erőfeszítéseket, kezdve a 2017-es keleti partnerségi csúcstalálkozón jóváhagyott „20 megvalósítandó cél 2020-ig” című munkaprogramban korábban meghatározott célkitűzések teljes körű végrehajtásával; hangsúlyozza a villamosenergia-összeköttetések, valamint az intelligens hálózatok fejlesztésének és finanszírozásának fontosságát annak biztosítása érdekében, hogy rendelkezésre álljon a kötelező erejű éghajlat- és energiapolitikai célok kitűzéséhez és végrehajtásához szükséges infrastruktúra; emlékeztet arra, hogy az EU és a keleti partnerországok közötti fokozott konnektivitás növeli az energiabiztonságot, és hozzájárul a keleti partnerországok szilárd európai beágyazásához; kéri, hogy a jelenlegi geopolitikai helyzetben kezeljék prioritásként az Ukrajna és Moldova, valamint az EU közötti fenntartható összeköttetések hosszú távú tervezését és az ezekbe való beruházást; kéri, hogy továbbra is támogassák a konnektivitási projektek – így például a Fekete-tengeren megvalósuló, Grúzia és Románia közötti tenger alatti kábelprojekt – technikai kapacitásának kiépítését; kiemeli a projekt végrehajtásának fontosságát, mivel az hozzájárul Európa és a kaukázusi régió energiabiztonságának megerősítéséhez és a megújulóenergia-szektor fejlesztéséhez, valamint növeli a régiók közötti tranzitlehetőségeket;
19. elismeri, hogy az EU a dekarbonizáció és a konnektivitás előmozdítása érdekében más nemzetközi szereplőkkel egyeztetve és együttműködve jelentős pénzügyi és technikai támogatást nyújt a keleti partnerek számára; megjegyzi, hogy fontos továbbra is technikai támogatást nyújtani a keleti partnereknek a dekarbonizáció és a megújuló energiaforrások területére tartozó beruházások és fenntartható helyi kezdeményezések számára kedvező jogi keret kialakításához; üdvözli különösen az EU4Energy és az EU4Climate kezdeményezések keretében végzett munkát, a Szomszédsági Beruházási Platform keretében megvalósuló beruházásokat és szakpolitikai alapú hiteleket, a kelet-európai energiahatékonysági és környezeti partnerséget (E5P), a Polgármesterek Szövetségét, valamint az Európai

Beruházási Bank és más nemzetközi finanszírozási intézmények által nyújtott hitelekhez nyújtott uniós költségvetési garanciákat; elvárja, hogy a keleti partnerségre vonatkozó gazdasági és beruházási terv keretében az energiahatékonyságba, a megújuló energiába és a konnektivitásba fektessenek be, ellenőrizzék a fenntarthatóságot, és gondosan elvégezzék az előzetes környezeti hatásvizsgálatokat;

20. hangsúlyozza, hogy az energetikai átállásnak méltányosnak, inkluzívnak és költséghatékonnak kell lennie, valamint biztosítania kell a fenntarthatóságot, az ellátás biztonságát és az energia megfizethetőségét; megjegyzi, hogy a fosszilis tüzelőanyagok magas árai további ösztönzőket jelentenek, amelyek előmozdítják az energiatakarékosági és megújuló energiával kapcsolatos projektekbe történő beruházásokat; rámutat arra, hogy meg kell reformálni az energetika területén az árképzést és az adózást, és csökkenteni kell a fosszilis tüzelőanyagok állami támogatását, hogy a megújuló energia ne kerüljön hátrányos helyzetbe más energiaformákkal szemben, és a végső energiafogyasztók ne kapjanak helytelen árjelzéseket;
21. hangsúlyozza, hogy támogatni kell a fogyasztók önrendelkezését az energiatermelés, -fogyasztás, -tárolás és -értékesítés terén, szem előtt tartva, hogy ez segíthet az energiaszegénység leküzdésében is; hangsúlyozza, hogy a megújulóenergia-termelés decentralizálása növelheti a helyi energiaforrások felhasználását és a helyi energiaellátás biztonságát, valamint előmozdíthatja a közösségek fejlődését és összetartását;
22. emlékeztet az energiaellátás diverzifikálásának és a harmadik országokból, különösen Oroszországból származó energiaimporttól való függőség csökkentésének fontosságára, a keleti partnerországok energiaágazatai konnektivitásának javításán túlmenően, a környezeti fenntarthatóság biztosítása mellett; e tekintetben rámutat arra, hogy Kelet-Európában nyitott, versenyképes és integrált energiapiacot kell kialakítani, amely több lehetőséget teremthet a kereskedelem, a beruházások, a kapacitásépítés és a közös projektek számára a megújuló energiaforrások, az intelligens hálózatok és az energiahatékonyság területén;
23. szorgalmazza a keleti partnerségen belüli szorosabb együttműködést a zöld hidrogén előállítása és felhasználása terén, valamint a hidrogénre vonatkozó közös szabványok előmozdítását; megjegyzi, hogy a dekarbonizációs erőfeszítések aláadásának elkerülése érdekében korlátozni kell a nem megújuló hidrogén behozatalát;
24. hangsúlyozza az átfogó adatokon és folyamatos nyomon követésen nyugvó, tényeken alapuló energiapolitika előmozdításának fontosságát, és további uniós támogatást szorgalmaz a keleti partnerországok e téren fennálló adminisztratív kapacitásának megerősítése, valamint a legjobb gyakorlatok országok közötti cseréjének előmozdítása érdekében;
25. emlékezteti az érintett keleti partnerországokat a társulási megállapodások, az Energiaközösségről szóló szerződés és a CEPA keretében az uniós energiaügyi rendeletek átültetése vagy közelítése tekintetében általuk tett kötelezettségvállalásokra; kéri az összes uniós tagállamot és keleti partnerországot, hogy teljes mértékben hajtsák végre az Energiaközösségről szóló szerződést; úgy véli, hogy a keleti partnerországok további pénzügyi támogatását azon feltételhez kell kötni, hogy kötelezettségvállalásaikat valóban teljesítik, a szükséges reformokat végrehajtják, és az európai zöld megállapodással összefüggésben a „többért többet” elvvel összhangban még nagyobbra törő vállalatokat tesznek;
26. kéri a Tanácsot és a tagállamokat, hogy sürgősen és jelentősen növeljék Ukrajnának nyújtott támogatásukat, segítve Ukrajnát abban, hogy megvédje magát a – többek között az energetika területére tartozó – kritikus ukrán infrastruktúrák elpusztítására irányuló orosz kísérletekkel szemben; hangsúlyozza, hogy Ukrajna újjáépítésének és a háború utáni helyreállításának elsősorban az energiarendszer újjáépítésére kell összpontosítania, valamint arra, hogy lehetőséget teremtsen Ukrajna számára, hogy a zöld villamos energia és hidrogén Európába irányuló exportjának csomópontjává váljon, növelve az energetikai rezilienciát és előmozdítva a fenntartható energetikai átállást, továbbá hogy ennek során figyelembe kell venni és eleve kezelni kell a szomszédos uniós és keleti partnerországokkal való fenntartható összekapcsolhatóság kérdését, az EU és a keleti partnerországok határozott támogatásával és szolidaritásával;
27. utasítja társelnökeit, hogy továbbítsák ezt az állásfoglalást az Európai Parlament elnökének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a szomszédosságpolitikáért és a bővítésért felelős biztosnak, az Európai Külügyi Szolgálatnak, valamint az uniós tagállamok és a keleti partnerországok kormányainak és parlamentjeinek;

Állásfoglalás az EU és a keleti partnerséghez tartozó országok oltóanyagprogramjainak kompatibilitásáról és összehangolásáról

(2023/C 229/04)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

tekintettel a 2012/2002/EK tanácsi rendeletnek a jelentős közegészségügyi szükséghelyzet által súlyosan érintett tagállamoknak és az Unióval csatlakozási tárgyalásokat folytató országoknak nyújtandó pénzügyi támogatás nyújtása céljából történő módosításáról szóló, 2020. március 30-i (EU) 2020/461 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,

tekintettel a Covid19 oltási stratégiákra és az oltóanyagok alkalmazására való felkészülésről szóló, 2020. október 15-i bizottsági közleményre (COM(2020) 680),

tekintettel az „Egységes fellépés a Covid19-világjárvány leküzdéséért” című, 2021. január 19-i bizottsági közleményre (COM(2021) 35),

tekintettel a Covid19-világjárványból levont korai tanulságokról szóló, 2021. június 16-i bizottsági közleményre (COM(2021) 380),

tekintettel a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben a bővítési és a szomszédságpolitikai partnerek számára makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásáról szóló, 2020. május 25-i (EU) 2020/701 európai parlamenti és tanácsi határozatra ⁽²⁾,

tekintettel a Covid19-világjárvány idején a szabad mozgás megkönnyítése érdekében az interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok (uniós digitális Covid-igazolvány) kiállításának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről szóló (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkének (1) bekezdése értelmében 2021. október 18-án kiadott bizottsági közleményre (COM(2021) 649),

tekintettel a keleti partnerséggel foglalkozó 2021. december 15-i csúcstalálkozón elfogadott közös nyilatkozatra ⁽³⁾,

tekintettel „A Covid19-cel kapcsolatos jelenlegi és új kihívások közös kezelése” című, 2021. december 1-jei bizottsági közleményre (COM(2021) 764),

tekintettel az Ukrajna által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról szóló, 2021. augusztus 19-i (EU) 2021/1380 bizottsági végrehajtási határozatra ⁽⁴⁾,

tekintettel az Örmény Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról szóló, 2021. október 28-i (EU) 2021/1894 bizottsági végrehajtási határozatra ⁽⁵⁾,

tekintettel a Moldovai Köztársaság által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról szóló, 2021. november 15-i (EU) 2021/1994 bizottsági végrehajtási határozatra ⁽⁶⁾,

tekintettel a Grúzia által kiállított Covid19-igazolványoknak az (EU) 2021/953 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kiállított igazolványokkal való egyenértékűségének az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog előmozdítása céljából történő megállapításáról szóló, 2021. november 15-i (EU) 2021/1995 bizottsági végrehajtási határozatra ⁽⁷⁾,

tekintettel a védőoltással megelőzhető betegségek elleni megerősített együttműködésről szóló, 2018. december 7-i tanácsi ajánlásra ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ HL L 99., 2020.3.31., 9. o.

⁽²⁾ HL L 165., 2020.5.27., 31. o.

⁽³⁾ <https://www.consilium.europa.eu/media/53527/20211215-Eastern-Partnership-joint-declaration-en.pdf>

⁽⁴⁾ HL L 297., 2021.8.20., 35. o.

⁽⁵⁾ HL L 384., 2021.10.29., 109. o.

⁽⁶⁾ HL L 405., 2021.11.16., 23. o.

⁽⁷⁾ HL L 405., 2021.11.16., 26. o.

⁽⁸⁾ HL C 466., 2018.12.28., 1. o.

tekintettel a Covid19 elleni oltóanyagok fejlesztése, beszerzése és elosztása terén az EU által biztosított átláthatóságról szóló, 2021. október 21-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽⁹⁾,

tekintettel a Covid19-világjárvány és annak következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽¹⁰⁾,

tekintettel a Covid19-járvány külpolitikai következményeiről szóló, 2020. november 25-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽¹¹⁾,

tekintettel a védőoltásokkal szembeni bizalmatlanságról és az átoltottsági ráta európai csökkenéséről szóló, 2018. április 19-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽¹²⁾,

tekintettel az EU–Ukrajna társulási megállapodás végrehajtásáról szóló 2021. február 11-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽¹³⁾,

- A. mivel a világ összekapcsoltsága egyre nagyobb mértékű, és a fertőző betegségek nem állnak meg a határokon, amire komoly emlékeztető a SARS-CoV-2 vírus (Covid19) által okozott világjárvány;
- B. mivel a közegészségügy értékes közjó, amely különleges figyelmet érdemel a döntéshozók részéről, összhangban a polgárok elvárásaival szerte az EU-ban és a keleti partnerség régiójában;
- C. mivel az EU-ban a közegészségügy továbbra is nemzeti hatáskörbe tartozik, és az egészségügyi politikában az EU csak kiegészítő szerepet tölt be, ugyanakkor fokozatosan erősíti a tagállamok közötti koordinációt közös előnyök elérése érdekében;
- D. mivel Oroszország Ukrajna elleni illegális agresszív háborúja következtében ukrán háborús menekültek tömegei indultak meg az EU, Moldova és más országok irányába, ami súlyos terhet helyezett és nagy nyomást gyakorolt a fogadó országok egészségügyi rendszereire; mivel a háború káros hatást gyakorolt és gyakorol továbbra is az ukrán egészségügyi rendszerre;
- E. mivel a közegészségügyi költségvetésekre egyre nagyobb nyomás nehezedik Oroszország Ukrajna elleni indokolatlan és jogellenes katonai agressziójának gazdasági hatásai miatt, amelyek az EU-t és a keleti partnerség országait egyaránt érintik;
- F. mivel tekintettel az EU és keleti szomszédai közötti egyre ambiciózusabb együttműködésre, a gyorsan bővülő gazdasági és politikai kapcsolatokra, valamint az emberek közötti intenzívebb kapcsolatokra, a közegészségügy – különösen annak határokon átnyúló vonatkozásai – olyan szakpolitikai terület, ahol a keleti partnerség – egy közös egészségbiztonsági menetrend és kultúra alapján – megfelelő keretként szolgálhat az egészségügyi válságokkal szembeni reziliencia növeléséhez és hozzájárulhat valamennyi polgár jólétéhez; mivel a fentiek kölcsönösen előnyös eredményekkel járnak, és figyelembe kell venni a Covid19-világjárvány kezelése és a Covid19-oltóanyagok bevezetése során levont tanulságokat;
- G. mivel a keleti partnerség országai nem rendelkeznek szinkronizált oltási ütemtervekkel, és az eltérő rendszerek keretében elért átoltottsági arányok eltérő mértékűek, ez egyszerre szükségszerűvé teszi és lehetőséget is teremt a nagyobb fokú koherencia, koordináció és szolidaritás felé való elmozdulásra, amelyből mind az EU, mind a keleti partnerségbeli partnerei számára közös előnyök származnának; mivel ez végső soron életeket mentene, és hozzájárulna a polgárok, köztük a leginkább érintett és kiszolgáltatott csoportok jólétéhez;
- H. mivel a közegészségügyi politikának a regionális egészségbiztonsági menetrend részeként olyan kontextusérzékeny és helyi igényekre szabott megoldásokra kell törekednie, melyek igazoltan kompatibilisek a tagállamok és a keleti partnerség országai között, és amelyek célja az összes érdekelt fél közötti hatékony együttműködés és a szinergiák előmozdítása, ami előfeltétele annak, hogy olyan célzott eredmények szülessenek, amelyek a kívánt szinten lehetővé teszik a helyi kontextusba helyezést, anélkül, hogy egységes vagy egyenmegoldásokra törekednének;

⁽⁹⁾ HL C 184., 2022.5.5., 99. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 316., 2021.8.6., 2. o.

⁽¹¹⁾ HL C 425., 2021.10.20., 63. o.

⁽¹²⁾ HL C 390., 2019.11.18., 141. o.

⁽¹³⁾ HL C 465., 2021.11.17., 87. o.

- I. mivel a Covid19-világjárvány számos országban, köztük a magas jövedelmű országokban is kihívást jelentett az egészségügyi rendszereknek, és rávilágított azok hiányosságaira; mivel ez valójában figyelmeztetés arra, hogy javítani kell a következő fertőző betegségek okozta válságok megelőzésére vagy hatékony kezelésére való felkészültséget; mivel ez azt is indokolja, hogy mind a tagállamokban, mind a keleti partnerség országaiban újból hangsúlyt kell fektetni a közegészségügyi rendszerek megerősítésére és rezilienciájának fokozására a jövőbeli járványok és azok egészségügyi ellátásra gyakorolt hosszú távú hatásainak kezelése érdekében;
- J. mivel már a Covid19-világjárvány előtt megtörtént annak elismerése, hogy fokozni kell az oltási programok koordinációját – többek között a védőoltásokkal szembeni bizalmatlanság kezelése érdekében –, és az arra irányuló politikai akarat is megfogalmazódott, amint azt a Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Tanács 2018. december 7-i ajánlása is tükrözi, amely iránymutatást tartalmazott a védőoltásokkal szembeni bizalmatlanság kezelésére, az átoltottság javítására, az oltóanyag-beszerzés összehangolásának előmozdítására, valamint a kutatás és az innováció támogatására vonatkozóan; mivel ez az ajánlás arra is ösztönözte a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki és hajtsanak végre nemzeti vakcinázási terveket, és előírta egy vakcinázással kapcsolatos információk megosztására szolgáló európai rendszer létrehozását;
- K. mivel a Bizottság elindította a védőoltások előmozdítására irányuló együttes fellépést is, amely a nemzeti oltóanyag-politikákkal kapcsolatos bevált gyakorlat megosztására, valamint az immunizációval kapcsolatos elektronikus tájékoztató rendszerekre, az oltóanyagokkal kapcsolatos előrejelzésekre, az oltóanyagokkal kapcsolatos kutatás-fejlesztés előnyben részesítésére, valamint a védőoltásokkal szembeni bizalmatlanság megszüntetésére irányuló kutatásra vonatkozó műszaki követelmények azonosítására összpontosít; mivel ez nem uniós országokat (pl. Bosznia-Hercegovinát) is érintett, a keleti partnerség régiójából azonban egyetlen országot sem; mivel az ilyen típusú együttműködés előmozdítása és kiterjesztése a keleti partnerség régiójára közös előnyökkel járna;
- L. mivel a védőoltásokkal szembeni bizalmatlanságról és az átoltottsági ráta európai csökkenéséről szóló, 2018. április 19-i európai parlamenti állásfoglalás felszólítja a Bizottságot a harmonizáltabb uniós oltási rend elősegítésére; mivel ez az állásfoglalás felszólítja a tagállamokat az egészségügyi dolgozók megfelelő beoltásának biztosítására, a téves információk elleni hatékony lépések megtételére és a gyógyszerekhez való hozzáférés javítására irányuló intézkedések végrehajtására;
- M. mivel a Grúziával, Moldovával és Ukrajnával kötött társulási megállapodások, valamint az EU és Örményország közötti átfogó és megerősített partnerségi megállapodás is külön fejezetet szentel az egészségügynek, és számos területre kiterjedő együttműködést ír elő a közegészség biztonságának és az emberi egészség védelmének javítása céljából;
- N. mivel Moldova és Ukrajna tagjelölti státuszának megadása, valamint Grúzia uniós tagjelölti státuszra való jogosultságának megállapítása – amint teljesülnek a feltételek – szintén magában hordozza az uniós politikákkal való szinkronizálás és összehangolás fokozására irányuló közös törekvést;
- O. mivel a közelmúltbeli kulcsfontosságú uniós szakpolitikai dokumentumok mindegyike kiemelt célkitűzésként határozza meg a reziliencia megerősítését, és a politikai döntéshozatal nagy erővel dolgozik a népegészségügy területén folytatott együttműködés fokozásán, amint azt keleti partnerség csúcstalálkozóján 2021. december 15-én elfogadott együttes nyilatkozat is tükrözi, amely előírja a feleknek, hogy fokozzák az egészségügyi rezilienciát azáltal, hogy az egészségügyi rendszereket megfizethetővé és átláthatóvá teszik, és javítják az ellátáshoz való hozzáférést;
- P. mivel felgyorsult a digitális oltási igazolványokkal kapcsolatos együttműködés, beleértve a keleti partnerség országaival kötött kölcsönös megállapodásokon alapuló együttműködést is;
- Q. mivel az EU és az Egészségügyi Világszervezet Európai Regionális Irodája (WHO Europe) elindította a „Szolidaritás az egészségügyért” kezdeményezést, és az EU támogatást nyújtott a Covid19-oltóanyagok keleti partnerség országaiban történő bevezetéséhez, főként a felszerelések, a képzés és a kommunikáció terén; mivel e program egyes vonatkozásai Belaruszra is kiterjednek;
- R. mivel a keleti partnerség régiójában sajátos kihívást jelent, hogy az ideiglenesen megszállt területeken végrehajtott közegészségügyi fellépések szükségessé teszik a nemzetközi szervezetek e területekre való bejutását és a tényleges hatóságokkal való együttműködést;
- S. mivel az EU és a keleti partnerség legtöbb országában közös jellemző, hogy elfogadott a diftéria, a gyermekbénulás, a tetanusz, a szamárköhögés, a hepatitis B és a B típusú haemophilus influenza elleni, fél éves kor előtt adott védőoltás, valamint a kanyaró, a mumpsz és a rubeola elleni, egy éves kor után adott védőoltás, és ezek megfelelő emlékeztetői szükség esetén;

- T. mivel a nemzeti oltási stratégiák testre szabottak és célzottak, az adott országban előforduló betegségek jellegétől és az általuk okozott betegségteherrel függően; mivel a legtöbb olyan országban, ahol magas a tuberkulózis előfordulási gyakorisága (100 000 lakosra 40 eset), a tuberkulózis elleni védőoltás szerepel a gyermekek nemzeti oltási menetrendjében;
- U. mivel az EU 2004-től az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központot (ECDC) bízta meg az átvihető betegségek megelőzésének és megfékezésének támogatásával, valamint az oltási programokat illető bevált gyakorlatok és tapasztalat cseréjének elősegítésével; mivel az ECDC koordinálja az adatok gyűjtését, érvényesítését, elemzését és uniós szinten történő terjesztését is, beleértve az oltási stratégiákra vonatkozó adatokat is;
- V. mivel a Bizottság és a WHO Europe közötti partnerség egyik fő célkitűzése a nem uniós országokkal – többek között a keleti partnerség országaival – folytatott egészségügyi együttműködés előmozdítása, különösen a regionális és szubregionális egészségügyi biztonság javítása, az egészségügyi egyenlőtlenségek kezelése, az egészségügyi rendszerek rezilienciájának megerősítése, valamint a WHO országirodái és az uniós küldöttségek közötti együttműködés megerősítése érdekében, eközben erősítve az ECDC és a WHO Europe közötti partnerséget az egész régióra kiterjedő koherens stratégiai megközelítések biztosítása érdekében;
- W. mivel 2021 szeptemberében a Bizottság elindította az Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóságot (HERA) ⁽¹⁴⁾, amelynek feladata, hogy információgyűjtés és a szükséges reagálási kapacitások kiépítése révén előre jelezze a fenyegetéseket és a potenciális egészségügyi válságokat;
- X. mivel a WHO szerint a globális átoltottság az elmúlt években tetőzött, és a 2019. évi 86 %-ról 2021-re 81 %-ra csökkent; mivel a WHO szerint ez a Covid19-világjárványnak és az ahhoz kapcsolódó, az elmúlt két évben bekövetkezett zavaroknak is betudható, amelyek megterhelték az egészségügyi rendszereket, és amelyek miatt 2021-ben 25 millió gyermek nem kapta meg az oltásokat, ami 6 millióval több, mint 2019-ben, és 2009 óta a legmagasabb szám ⁽¹⁵⁾;
- Y. mivel a Covid19-világjárvány egyik fő tanulsága, hogy hiányzott az oltóanyag-szállítások és az oltások szinkronizálása és intelligens ütemezése; mivel azonban a közös uniós közbeszerzés viszonylag magas fokú szinkronizációt eredményezett, valamint fokozta a védőoltások iránti bizalmat és azok elfogadását az EU-n belül, bár a tagállamok között jelentős eltérések mutatkoztak e téren;
- Z. mivel Oroszország Ukrajna elleni háborúja jelentős hatást gyakorolt az oltóanyag-szállítás biztonságára, és az ukrán energiainfrastruktúra ellen intézett támadások kritikusan befolyásolták Ukrajna azon képességét, hogy fenntartsa a hűtési láncot;
- AA. mivel figyelembe kell venni, hogy Ukrajnában jelentős az egészségügyi szakemberhiány, mivel a hadiállapotról tekintettel az egészségügyi személyzetet a hadsereg szükségletei szerint mozgósítják;
- AB. mivel az ukrán közegészségügyi rendszer reziliensnek bizonyult, képes ellenállni a háborúnak és megfelelően reagálni arra, és továbbra is biztosítja az oltáshoz való hozzáférést;

Az együttműködés és hatásának fokozása a keleti partnerség keretében a közegészségügyi eredmények javítása érdekében, különös tekintettel az immunizációra és a fertőző betegségek határokon átnyúló vonatkozásaira

1. megjegyzi, hogy a foglalkoztatási, kereskedelmi, tanulási és turisztikai célú, Unión belüli, határokon átnyúló mozgás fokozásával a védőoltásokból származó közegészségügyi előnyök kézzelfogható gazdasági előnyöket is eredményeznek; megjegyzi, hogy ez közvetlenül érvényes az EU-ra és a keleti partnerség országaira is;
2. elismeri, hogy a keleti partnerség kerete felhasználható egy olyan közös szociális menetrend megerősítésére, amely az átoltottság növelésére, az oltáshoz való hozzáférés terén mutatkozó egyenlőtlenségek kezelésére és az állami megelőzési szolgáltatások előmozdítására összpontosít;
3. hangsúlyozza az immunizációra vonatkozó jogi keretek jelenlegi sokféleségét, ami a tagállamok közötti eltéréseket is magában foglal; megjegyzi, hogy egyes országok bizonyos betegségek esetében kötelezően előírják az oltást, más esetekben pedig csupán ajánlják azt; megjegyzi, hogy ezek a megközelítések idővel is változhatnak, nem utolsósorban a WHO ajánlásai, az intézményi felkészültség és a társadalmi elfogadottság tükrében;

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/health/system/files/2021-09/hera_2021_comm_en_0.pdf

⁽¹⁵⁾ https://www.who.int/health-topics/vaccines-and-immunization#tab=tab_1
<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/immunization-coverage>

4. megjegyzi, hogy néhány uniós országban továbbra is nagyon magas az átoltottsági arány egyes betegségek esetében, annak ellenére, hogy nem kötelező beoltani a gyermekeket (Svédországban 98 %);
5. megállapítja, hogy potenciális közös előnyöket hordozna a keleti partnerség részvétele és társulása az Európai Gyógyszerügynökség, az ECDC és a HERA azon tevékenységeihez, amelyek célja a fertőző betegségek terjedésének megelőzése mindkét régióban;
6. elismeri, hogy az EU egészségbiztonsági kezdeményezése külső dimenzióval ruházta fel az ECDC-t, és alkalmassá tette arra, hogy létfontosságú kapcsolatot építsen ki a nem uniós országokkal – többek között a keleti partnerség régiójában – való fokozottabb koordináció és összehangolás elérése érdekében;
7. hangsúlyozza, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló európai immunizációs menetrendben foglalt, a helyi kihívásokra helyi megoldások kidolgozását előíró elvvel együtt az EU és a WHO Europe közötti partnerség elősegítheti az immunizációs és oltási programok nagyobb kompatibilitásának és szinergiáinak Európa-szerte történő elérését is;
8. fokozottabb összehangolt erőfeszítéseket sürget egy olyan átfogó stratégia kidolgozása érdekében, amely előmozdítja a védőoltással megelőzhető betegségekhez kapcsolódó oltási és megelőzési kampányok iránti folyamatos keresletet az EU-ban és a keleti partnerségben;
9. javasolja, hogy intézményi szinten alakítsanak ki strukturáltabb együttműködést a közegészségügy területén, például egy rendszeres fórum létrehozásával az EU és a keleti partnerség egészségügyi miniszterei és hatóságai számára, lehetőség szerint éves ülések vagy az Európai Unió egészségügyi minisztereinek tanácsa ülésein való hosszabb időszakokra szóló meghívások formájában;
10. további erőfeszítésekre szólít fel az együttműködés előmozdítása és a határokon át terjedő nemzetközi egészségügyi veszélyekre – mindenekelőtt a világjárványokra – vonatkozó stratégiák összehangolása érdekében, amelyek a jövőben a járványok hatékonyabb megfékezéséhez és erősebb immunitáshoz vezetnek;
11. felszólít közös közbeszerzési rendszerek és/vagy oltóanyag-megosztási eljárások létrehozására az EU és a keleti partnerség országai között és/vagy a meglévő és jövőbeli eljárások kiterjesztésére, különösen a szokásos oltóanyagok vonatkozásában, lehetővé téve az oltóanyagok és a kapcsolódó egészségügyi felszerelések nagyobb mennyiségben történő gyártását, szállítását és beszerzését;
12. javasolja egy többoldalú támogatási mechanizmus létrehozásának megfontolását az oltóanyagok gyártási kapacitásainak hosszú távú diverzifikálása érdekében;
13. meggyőződése, hogy elő kell mozdítani a fertőző betegségek átvitelére vonatkozó hatékony és harmonizált adatgyűjtést és -cserét az oltások hozzáférhetőségét és az átoltottságot (mind a gyermekek, mind a felnőtt lakosság körében) figyelő integrált immunizációs információs rendszerek révén, valamint a járványügyi felügyeletet a megfelelő intézmények oly módon történő átalakítása révén, hogy azok összhangba kerüljenek a nemzetközi normákkal;
14. felhívja az EU-t, hogy támogasson és finanszírozzon a vakcinázással kapcsolatos tudományos kutatás előmozdítására és támogatására irányuló közös programokat a keleti partnerség országában;
15. javasolja, hogy a keleti partnerség keretében finanszírozzanak célzott intézkedéseket a betegségmegelőzésről és az orvosi szakképzésről szóló stratégiai kommunikációval kapcsolatban, például a nemzeti prevenció központok közötti ikerintézményi programok előmozdítása, valamint az Erasmus+ programnak a keleti partnerség és az uniós egészségügyi szakemberek közötti célzott csereprogramokra való kiterjesztése révén;
16. felhívja az EU-t és a keleti partnerség országait, hogy próbáljanak életképes rendszert kidolgozni az oltási igazolványok kölcsönös elismerésére a keleti partnerség országai és az EU között (nem kizárólag a Covid19-re összpontosítva, de építve a digitális oltási igazolványok sikeres példájára), például a WHO nemzetközi „sárga kártyájának” digitalizálása révén;

A Covid19-világjárvány tanulságai, bizonyos betegségeknek a keleti partnerség országában való terjedésével kapcsolatos fenyegetések és kihívások, valamint a szinkronizált (vagy a WHO által irányított) vakcinázási ütemtervek hiányából eredő problémák azonosítása

17. elismeri, hogy az EU hasznos szerepet játszott a Covid19-világjárvány kezelésében, mind a COVAX-rendszerhez való döntő hozzájárulása, mind az uniós oltóanyag-megosztási mechanizmus révén; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy az EU közvetlen szomszédaihoz már csak később jutottak el az oltóanyagok, ami táptalajt jelent az „oltóanyag-nacionalizmussal” és a késedelmes uniós fellépéssel kapcsolatos bírálatoknak; megjegyzi továbbá, hogy ezt más szereplők, például Kína és Oroszország is felhasználták az EU közös erőfeszítéseit aláásó narratívák fenntartására;

18. üdvözlí, hogy az EU és tagállamai az „Európa együtt” részeként határozottan fellépnek annak érdekében, hogy vakcinaadományok és pénzügyi támogatás révén enyhítsék a Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági hatásait;
19. hangsúlyozza, hogy foglalkozni kell azzal is, hogy a Covid19 elleni vakcinák megítélése befolyásolja a többi vakcinához fűződő viszonyt is, mivel azok az esetek, amikor a Covid19-oltások nyomán nem alakult ki megfelelő védettség, a védőoltásokkal szembeni általános bizalmatlanságot is eredményezhetnek, ami esetleg más oltások esetében is vezethet az átlóttottság visszaeséséhez;
20. felhívja az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy segítse a keleti partnerség országainak hatóságait a keleti stratégiai kommunikációval foglalkozó munkacsoporton és az uniós küldöttségeken keresztül a Covid19-oltóanyagokkal kapcsolatos félretájékoztatás elleni küzdelemben és a szociális párbeszéd előmozdításában a lakosság legalább 70 %-ának beoltására vonatkozó cél elérése érdekében;
21. javasolja, hogy a védőoltásokkal szembeni bizalmatlanságot egy holisztikus stratégia kidolgozásával orvosolják, amely többek között a keleti partnerség régiójából származó tanulságokon és a régió sajátos szükségletein alapul, hangsúlyt fektetve az egészségügyi szakemberekre, a szociális szolgálatok által az új szülőknek nyújtott információkra és az egészséggel kapcsolatos általános iskolai tantervre;
22. hangsúlyozza, hogy a nagyobb tudatosság és intézményi felkészültség és a Covid19-világjárványból levont tanulságok lehetőséget biztosíthatnak más olyan betegségek kezelésére is, amelyek vakcinázással kontroll alá vonhatók, mint amilyen például a méhnyakrák, amely a humán papillomavírus elleni védőoltással megelőzhető;
23. sürgeti a keleti partnerség országainak hatóságait, hogy ragadják meg a lehetőséget, és használják fel a Covid19 utáni helyreállításra szánt alapokat a kórházak korszerűsítésére és az orvosi szolgáltatások minőségének és hozzáférhetőségének javítására, különösen a vidéki régiókban és a határokon átnyúló területeken;
24. aggodalommal állapítja meg, hogy a WHO európai régiójában a 2020–2021-es időszakban kismértékben csökkent a rutinszerű immunizáció lefedettsége, és jelentős hiányosságokra épp a keleti partnerség egyes országaiban derült fény;
25. hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben a többszörös járványok kockázatának csökkentése érdekében törekedni kell a gyermekkori átlóttottsági arány növelésére, különös tekintettel a veszélyeztetett csoportokra, különösen azokban az országokban, ahol a leggyengébb az egészségügyi rendszer;
26. felszólít egy olyan kísérleti projekt végrehajtására, amely az európai gyermekgaranciának a keleti partnerség országaira való kiterjesztésére irányul azzal a céllal, hogy a kisgyermekkori védőoltásokhoz könnyű és ingyenes hozzáférés révén biztosítsák a gyermekek ingyenes és magas színvonalú egészségügyi ellátáshoz való jogát;
27. felszólítja a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy támogassák a keleti partnerség országainak hatóságait a biztonságos iskolai környezet megteremtését célzó műveletek finanszírozásában és végrehajtásában, többek között higiéniai termékek utánpótlásának biztosítása, valamint a kézmosást és más higiéniai intézkedéseket érintő információmegosztás révén, a Covid19-világjárvány tanulságainak megfelelően;
28. felszólítja a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy most nyújtsanak támogatást a keleti partnerség országai hatóságainak a vészhelyzeti és válságreakálási tervek kidolgozásához és biztosításához, hogy csökkentsék a világjárvány iskolákban való jövőbeli terjedésének kockázatát, és minimalizálják az iskolabezárások gyermekekre és családjaikra gyakorolt hatását, különös tekintettel a legszegényebb és leginkább marginalizált gyermekekre, valamint a súlyos fogyatékkal élő gyermekekre; e tekintetben kiemeli, hogy prioritásként kell kezelni a konfliktus sújtotta térségekben élő gyermekeket;
29. javasolja, hogy hozzanak létre külön együttműködési mechanizmust az érintett érdekelt felekkel (pl. a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságával, a WHO-val) az alapvető egészségügyi ellátások és az immunizáció problémáinak kezelésére a keleti partnerség olyan, ideiglenesen megszálltnak tekintett területein, amelyeket a legitim hatóságok nem vagy csak korlátozottan ellenőriznek, és ahol a de facto hatóságok nem elszámoltathatók és nem rendelkeznek erőforrásokkal, ugyanakkor a veszélyeztetett csoportok koncentrációja jelentős;
30. úgy véli, hogy az EU-nak és tagállamainak – az Ukrajnának 2022 februárja óta nyújtott segítségre építve – több oltóanyagot és más megfelelő orvosi kezelést kell biztosítani a fertőző betegségek megfékezésére;
31. kiemelten szükségesnek tartja, hogy oltóanyagokat és egyéb orvosi kezeléseket biztosítsanak Moldova és a legtöbb ukrán menekültet befogadó tagállamok számára;
32. kiemeli az elektronikus egészségügyi rendszer fejlesztésének fontosságát, amely magában foglalja az oltások elektronikus nyilvántartását is, különösen azon menekültek esetében, akiknek gyorsan kellett elhagyniuk otthonukat, az összes papíralapú dokumentumot hátrahagyva;

A szinkronizált oltási ütemtervekből származó közös előnyök kiaknázása

33. hangsúlyozza, hogy fel kell tární az összehangolt fellépés közös előnyeit azzal a céllal, hogy az EU-ban és a keleti partnerség országaiban kiegyensúlyozott módon hajtsák végre a helyi viszonyokra átültetett és nemzetközi szinten összehangolt nemzeti oltási ütemterveket, az érdekelt felek, például a WHO megbízható, bizonyítékokon alapuló tudományos hozzájárulására és szakértelmére építve;
 34. hangsúlyozza a megfelelő kísérő közegészségügyi intézkedések, valamint a többi érdekelt fél, az orvosi szakma és a civil társadalom bevonásának fontosságát, különösen a kommunikáció, a távoli és kiszolgáltatott csoportok elérése és a védőoltásokkal szembeni bizalmatlanság kezelése terén; testre szabott programokat és finanszírozást javasol a keleti partnerség országai számára;
 35. osztatja azt a nézetet, hogy a nemzeti oltási ütemtervek fokozatos feltérképezése és állapotfelmérése, valamint a WHO Europe, az EU és a keleti partnerség országai közötti, a helyi viszonyokhoz igazított kontra szinkronizált oltási ütemtervekről folytatott, tényeken alapuló konzultáció alapján folytatott együttműködés kétségtelenül növelni fogja a közegészségügyi előnyöket, és tovább fogja erősíteni az intézményekbe vetett szükséges közbizalmat;
 36. meggyőződése, hogy a nagyobb fokú szinkronizáció, valamint az adatkezelés megbízható, általánosan elfogadott módszerei és intézményi kapacitásai lehetővé tehetik az oltási igazolványok kölcsönös elismerését is, csökkentve az utazási korlátozások szükségességét;
 37. felszólítja az EU-t, annak tagállamait és a keleti partnerség országait, hogy működjenek együtt a kedvtelésből tartott állatok vakcinázásának kérdésében is, különösen mivel egyes állatbetegségek könnyen átvihetők az emberekre, valamint hogy működjenek együtt és osszák meg az uniós tagállamoknak a kedvtelésből tartott állatok azonosításával és nyilvántartásával kapcsolatos bevált gyakorlatait;
 38. utasítja társelnökeit, hogy továbbítsák ezt az állásfoglalást az Európai Parlament elnökének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a szomszédságpolitikáért és a bővítésért felelős biztosnak, az Európai Külügyi Szolgálatnak, valamint a tagállamok és a keleti partnerséghez tartozó országok kormányainak és parlamentjeinek.
-

Állásfoglalás az Ukrajnával és Moldovával folytatandó uniós csatlakozási tárgyalások megkezdésének stratégiai jelentőségéről

(2023/C 229/05)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

1. a lehető leghatározottabban elítéli Oroszország Ukrajnával szembeni, provokáció nélkül indított és indokolatlan agresszív háborúját, az ukrán területek jogellenes annektálását, valamint Oroszország szerepvállalását a katonai akciókban és a kiberhadviselésben a keleti partnerség régiójában;
2. elismeri, hogy Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja új geopolitikai helyzetet teremtett, és az egyre nehezebb biztonsági környezet kihát a keleti partnerség országainak stabilitására és irányítására;
3. hangsúlyozza, hogy Oroszország agresszív háborúja alapjaiban változtatta meg a geopolitikai helyzetet Európában;
4. üdvözli, hogy az Európai Tanács 2022. június 23-i határozatában uniós tagjelölti státuszt biztosított Ukrajna és a Moldovai Köztársaság részére, valamint elismerte Grúzia európai perspektíváját;
5. hangsúlyozza, hogy az uniós csatlakozásnak az Európai Unióról szóló szerződés 49. cikkével összhangban kell végbemennie a vonatkozó eljárások tiszteletben tartásával és az előírt kritériumok, különösen az uniós tagságra vonatkozó úgynevezett koppenhágai kritériumok teljesülésétől függően; hangsúlyozza, hogy a csatlakozás továbbra is érdemeken alapuló folyamat, amely megköveteli a vonatkozó reformok Grúzia, Moldova és Ukrajna általi elfogadását és végrehajtását, különösen a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok, az alapvető szabadságok, a piacgazdaság, valamint az uniós vívmányok végrehajtása terén;
6. támogatja az Európai Parlament felhívását az innovatív, kiegészítő jellegű és rugalmas interakcióra a már hatályos társulási megállapodások végrehajtására irányuló, folyamatban lévő munka és a csatlakozási tárgyalási folyamat között, lehetővé téve ezáltal Ukrajna és Moldova fokozatos integrációját az EU egységes piacába és a vonatkozó ágazati programokba egyaránt, beleértve az uniós forrásokhoz való hozzáférést az érintett területeken, amely lehetőséget teremt az ukrán és moldovai polgárok számára, hogy már a csatlakozási folyamat során élvezhessék a csatlakozás előnyeit, és ne csak annak lezárását követően;
7. felhívja Ukrajnát, Moldovát, a Bizottságot és a Tanácsot, hogy törekedjenek a csatlakozási tárgyalások idejének megkezdésére;
8. az Európai Parlamenthez hasonlóan úgy véli, hogy Ukrajna és Moldova uniós tagsága geostratégiai befektetést jelent egy egységes és erős Európába, továbbá vezető szerepről és elszántságról tesz tanúbizonyságot, és jövőképet vetít előre;
9. a lehető legnagyobb stratégiai jelentőséget tulajdonít az Európai Parlament új uniós bővítési stratégiára vonatkozó, 2022. november 23-i azon ajánlásának ⁽¹⁾, hogy határozzanak meg „egyértelmű határidőket a csatlakozásra váró országokkal folytatott tárgyalások lezárására, legkésőbb a jelenlegi évtized végéig”.

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0406.

Állásfoglalás az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni fegyveres agressziójáról

(2023/C 229/06)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés 2011. május 3-án kelt alapító okiratára és a keleti partnerség 2021. december 15-én megtartott csúcstalálkozóján elfogadott közös nyilatkozatra,

tekintettel a Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat „Helyreállítás, reziliencia és reform: a keleti partnerség 2020 utáni időszakra vonatkozó prioritásai” című, 2021. július 2-i közös szolgálati munkadokumentumára (SWD(2021)0186),

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés eljárási szabályzatának 3. cikkére és 17. cikkének (3) bekezdésére,

tekintettel az Ukrajna területi integritásáról szóló, 2014. március 27-i 68/262. sz. ENSZ-határozatra, az Ukrajna elleni agresszióról szóló, 2022. március 2-i ES-11/1. sz. ENSZ-határozatra, az Ukrajna elleni agresszió humanitárius következményeiről szóló, 2022. március 24-i ES-11/2. sz. ENSZ-határozatra, az „Ukrajna területi integritása: az ENSZ Alapokmánya elveinek védelme” című, 2022. október 12-i ES-11/4. sz. ENSZ-határozatra, valamint „Az Ukrajna elleni agresszió orvoslásának és jóvátételének támogatása” című, 2022. november 14-i ES-11/5. sz. ENSZ-határozatra;

tekintettel a főképviseletnek az Európai Unió nevében tett, az Oroszországi Föderáció fegyveres erői általi, Ukrajna elleni invázióról szóló, 2022. február 24-i nyilatkozatára,

tekintettel az Ukrajna elleni agresszió büntetővel foglalkozó törvényszék létrehozásáról szóló, 2023. január 19-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽¹⁾, valamint az Ukrajna elleni teljes körű orosz katonai inváziót elítélő, 2022. február 24. óta elfogadott egyéb európai parlamenti állásfoglalásokra,

tekintettel az ukrán Verhovna Rada 2022. december 1-jei 2787–IX. sz. határozatára, amely kimondja, hogy az Oroszországi Föderáció ENSZ-tagsága jogszerűtlen, mivel Oroszországot az ENSZ Alapokmányának 4. cikkét megsértve vették fel az ENSZ-be, és ezáltal jogellenesen kapta meg azt a jogot, hogy megvétózza a saját visszaéléseivel kapcsolatos bírálatokat,

- A. mivel az Oroszországi Föderáció 2022. február 24. óta illegális, provokáció nélkül indított, indokolatlan és teljes körű agresszív háborút folytat Ukrajna ellen;
- B. mivel az Ukrajna elleni orosz invázióra, a Krím félsziget annektálására, valamint a donyecki és luhanszki régió egyes részeinek megszállására adott megfelelő és azonnali válasz hiánya megteremtette a további agresszió előfeltételeit;
- C. mivel ez az agresszív háború nyilvánvalóan és kirívó módon sérti az ENSZ Alapokmányát, az állam-, illetve kormányfők első európai biztonsági és együttműködési csúcstalálkozójának záróokmányát és a nemzetközi jog alapelveit;
- D. mivel már több ezer polgári személyt, köztük több száz gyermeket gyilkoltak meg, és még sokkal több személyt megkínáltak, zaklattak, szexuálisan bántalmaztak, elraboltak vagy lakóhelye elhagyására kényszerítettek;
- E. mivel az orosz erők és az őket támogató csapatok ezen embertelen magatartása teljes mértékben figyelmen kívül hagyja a nemzetközi humanitárius jogot;
- F. mivel az orosz erők szándékosan válogatás nélküli támadásokat hajtottak végre lakóövezetek és a polgári infrastruktúra ellen, ami pusztító következményekkel járt a polgári lakosságra nézve;
- G. mivel Oroszország arra irányuló jogellenes kísérlete, hogy a Krími Autonóm Köztársaság mellett Ukrajna Donyeck, Herszon, Luhanszk és Zaporizzsja régiójának területeit is bekebelezze, kirívóan sérti az ENSZ Alapokmányának céljait és elveit, valamint az egyéb nemzetközi jogi aktusokban foglalt normákat és elveket;
- H. mivel Oroszországnak az invázió megindolására irányuló megközelítése szembemegy az összes nemzetközi biztonsági megállapodással, globális biztonsági kihívásokat teremt és további agressziót szül;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0015.

- I. mivel Oroszország hibrid hadviselése olyan, konfliktus sújtotta és instabil területek létrehozását jelenti, amelyek aláássák azon országok területi integritását és biztonságát, amelyek felett a Kreml ellenőrzést kíván szerezni;
 - J. mivel Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja jelenti a legsúlyosabb biztonsági fenyegetést a keleti partnerségre, az Unióra és tagállamaira, a keleti partnerországokra, valamint a szabályokon alapuló nemzetközi rendre nézve;
 - K. mivel Oroszország fegyverként használja az energiát és az élelmiszert, blokkolja az ukrán kikötőket, megszakította a globális élelmiszer-ellátási láncokat, megsemmisítette az élelmiszezbiztonságot, valamint élelmiszerválságot és éhínséget idézett elő az ázsiai és afrikai régiókban;
1. a lehető leghatározottabban elítéli Oroszországot, amiért az provokáció nélkül és indokolatlanul agresszív háborút indított Ukrajnával szemben, jogellenesen megszállt egyes ukrán területeket, valamint a keleti partnerség régiójában katonai és kiberhadviselést folytat;
 2. üdvözli az Európai Unió és egyes államok által Oroszországgal szemben bevezetett példátlan szankciókat, és várakozással tekint az energiakereskedelemre vonatkozó szankciók teljes körű kiterjesztése, a fegyverek vagy egyéb katonai célú eszközök gyártásához szükséges alkatrészek és a kettős felhasználású áruk Oroszországba irányuló szállításának teljes betiltása, valamint a pénzügyi ágazatban működő vagy a Kremlnek a hatékony szankciók elkerülését segítő kriptoeszközöket üzemeltető vállalatokkal szembeni szankciók kiszabása elé;
 3. elítéli a belarusz Lukasenka-rezsim részvételét Oroszország Ukrajna elleni jogellenes, provokáció nélküli és indokolatlan agresszív háborújában, és további szankciókat kér Belarusz ellen;
 4. a korrupciót, a pénzmosást és az illegális finanszírozást olyan mechanizmusként azonosítja, amely segítséget nyújt az Ukrajna elleni agressziót támogató, az orosz kormányhoz kötődő csoportoknak, és nagyobb erőfeszítésekre szólít fel ezek leküzdése érdekében;
 5. hangsúlyozza, hogy határozottan támogatja a keleti partnerországok függetlenségét, szuverenitását és nemzetközileg elismert határain belüli területi integritását, valamint hogy rendületlenül, elkötelezetten és eltökélten védelmezi ezeket az elveket;
 6. elítéli, hogy az Oroszországi Föderáció illegális „népszavazásokat” szervezett Ukrajna egyes, nemzetközileg elismert határain belüli régióiban, és e „népszavazások” megszerzését követően megkísérelte illegálisan bekebelezni Ukrajna Donyeck, Herszon, Luhanszk és Zaporizzsja régióit; úgy véli, hogy ezek a „népszavazások” semmiek a nemzetközi közösség számára;
 7. megerősíti, hogy az erőszakkal való fenyegetésből vagy az erőszak alkalmazásából eredő területszerzéseket soha nem lehet jogszerűnek elismerni;
 8. elítéli az orosz fegyveres erők és megbízottjaik által elkövetett súlyos emberi jogi jogsértéseket és háborús bűncselekményeket, többek között Ukrajna orosz megszállás alatt álló területein;
 9. sajnálatát fejezi ki az Oroszországi Föderáció és Ukrajna közötti hadiállapot emberi jogi és humanitárius következményei miatt, és súlyos aggodalmának ad hangot a polgári áldozatok – köztük a nők és gyermekek – magas száma, a humanitárius segítségnyújtásra szoruló belső és egyéb menekültek száma, valamint a gyermekek ellen elkövetett jogsértések és visszaélések miatt;
 10. súlyos aggodalmának ad hangot az orosz agresszió élelmiszer-, energia-, környezeti és nukleáris biztonságra gyakorolt globális hatása miatt;
 11. felszólít az Oroszországi Föderáció által Ukrajna kritikus infrastruktúrája ellen indított rakétatámadások és dróntámadások, valamint a polgári célpontok – többek között a lakóépületek, iskolák és kórházak – elleni szándékos támadások azonnali beszüntetésére;
 12. mélyszégyen aggodalommal állapítja meg, hogy az ukrán polgári infrastruktúrát célzó orosz rakéták alkalmanként más szuverén államok, köztük NATO-tagok légterébe lépnek; e tekintetben felszólítja a nemzetközi közösséget, hogy gyorsan és megfelelően reagáljon az ilyen nyilvánvaló provokációra; rámutat arra, hogy amennyiben a nemzetközi közösség nem reagál a szuverén államok légterének megsértésére, Oroszország további provokatív lépéseket fog tenni;
 13. felszólít az összes orosz csapat azonnali és feltétel nélküli kivonására Ukrajnának a nemzetközileg elismert határain belüli területéről, az összes ukrán kikötő blokádjának megszüntetésére, valamint a biztonságos és szabad hajózás helyreállítására a Fekete-tengeren és az Azovi-tenger térségében;

14. kitart amellett, hogy az agresszió büntetéseért, a háborús bűncselekményekért és az emberiesség elleni bűncselekményekért felelős személyeket felelősségre kell vonni;
 15. hangsúlyozza, hogy az Uniónak és tagállamainak – szoros együttműködésben Ukrajnával és a nemzetközi közösséggel, lehetőleg az ENSZ-en keresztül – sürgősen szorgalmazniuk kell egy különleges nemzetközi törvényszék létrehozását az Oroszországi Föderáció és szövetségesi politikai és katonai vezetése által elkövetett, Ukrajna elleni agresszió büntetésének büntetőeljárás alá vonása, valamint az e kérdéssel kapcsolatos, jogilag megalapozott és megegyezésen alapuló megoldás megtalálása érdekében; úgy véli, hogy egy ilyen törvényszék felállítása pótolná a jelenlegi intézményi nemzetközi büntető igazságszolgáltatási rendszer jelentős hiányosságait, és létrehozásának a Nemzetközi Büntetőbíróságra vonatkozó, a Római Statútumban meghatározott normákon és elveken kell alapulnia;
 16. felhívja a nemzetközi közösséget, hogy továbbra is minden lehetséges módon és Ukrajnával szoros együttműködésben nyújtson aktív támogatást és segítséget Ukrajnának annak érdekében, hogy Ukrajna gyakorolhassa törvényes jogát ahhoz, hogy megvédje magát, ellenálljon az agresszióknak és véget vessen annak, felszabadítsa népét, és visszanyerje a teljes ellenőrzést a nemzetközileg elismert egész területe felett;
 17. tisztában van azzal, hogy a tömegtájékoztatás szabadsága szempontjából fontos a biztonságos környezet fenntartása, és kéri, hogy az orosz állami médiát, valamint a szankciók hatálya alá tartozó személyekhez vagy vállalatokhoz kapcsolódó, az európai biztonságot veszélyeztető és a háborút támogató magánmédiákat tekintsek propagandaorgánumnak;
 18. üdvözli a „békeformula” tervet, és ösztönzi valamennyi lépésének végrehajtását; üdvözli azokat az erőfeszítéseket, melyek célja Ukrajnában és egész Európában az átfogó, igazságos és tartós béke és biztonság elérése;
 19. hangsúlyozza, hogy Oroszországnak teljes kártérítést kell nyújtania Ukrajnának a területén elkövetett agresszióért, háborús bűncselekményekért és pusztításért;
 20. felszólít egy olyan jogi keret létrehozására, amely a háború áldozatainak kártalanítása és Ukrajna újjáépítésének finanszírozása érdekében előírja a szankcionált orosz vagyoni eszközök elkobzását;
 21. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a keleti partnerországok szilárd biztonsági dimenzióját, ami jelentős mértékben hozzájárulna a nemzetközi béke és biztonság megerősítéséhez;
 22. elítéli, hogy az Oroszországi Föderáció egyértelműen visszaél a Biztonsági Tanácsban a vétőjoggal;
 23. felszólítja az Uniót és tagállamait, hogy tegyenek további lépéseket az Oroszországi Föderáció nemzetközi elszigeteltségének fenntartása érdekében, többek között Oroszország nemzetközi szervezetekben és testületekben, például az ENSZ-ben való tagsága tekintetében.
-

Állásfoglalás Ukrajna, Moldova és Grúzia európai uniós tagság felé vezető útjának támogatásáról

(2023/C 229/07)

AZ EURONEST PARLAMENTI KÖZGYŰLÉS,

tekintettel az Európai Tanács 2022. június 23-i határozatára, hogy megadja Ukrajna és Moldova számára az uniós tagjelölti státuszt, valamint elismeri Grúzia európai perspektíváját, és egyúttal megerősíti, hogy kész tagjelölti státuszt adni számára, amint a csatlakozási kérelméről szóló bizottsági véleményben meghatározott prioritások teljesülnek,

tekintettel az Európai Unió Általános Ügyek Tanácsának a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, 2022. december 13-i következtetéseire, amelyek megerősítik, hogy Ukrajna, Moldova és Grúzia, valamint a polgáraiuk jövője az Európai Unióban van,

tekintettel az Európai Parlamentnek a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az új uniós bővítési stratégiára ⁽¹⁾ vonatkozó, 2022. november 23-i ajánlására,

tekintettel az Euronest Parlamenti Közgyűlés 2011. május 3-i alapító okiratára ⁽²⁾, a 2021. december 15-i keleti partnerség csúcstalálkozó együttes nyilatkozatára, valamint az összes korábbi csúcstalálkozó együttes nyilatkozataira és az Unió Ukrajnával ⁽³⁾, Moldovával ⁽⁴⁾, illetve Grúziával ⁽⁵⁾ kötött társulási megállapodásaira,

- A. mivel Ukrajna, Moldova és Grúzia továbbra is szilárdan elkötelezettek az uniós tagság mellett;
- B. mivel az Európai Unióhoz csatlakozni kívánó keleti partnerországok jelentős kihívásokkal néznek szembe, különösen Oroszország Ukrajna elleni teljes katonai inváziója, valamint a térségben elkövetett egyéb agresszív cselekmények (többek között a megszállás), és az Oroszország által jelentett hibrid fenyegetések következményeként, melyek mind részét képezik azon orosz törekvésnek, hogy befolyási körében tartsa az említett államokat és meggátolja uniós integrációjukat;
- C. mivel a társult országok reformtörekvéseihez elengedhetetlen, hogy az EU továbbra is támogassa őket;
- D. mivel az uniós bővítési politika jelentős átalakító erővel bír és fontos szerepet tölt be az európai békébe, demokráciába, jólétbe, biztonságba és stabilitásba való stratégiai befektetesként;
 1. hangsúlyozza, hogy az EU és a keleti partnerországok kritikus helyzetben vannak az európai biztonsági struktúra és a szabályokon alapuló nemzetközi rend szempontjából;
 2. a lehető leghatározottabban ismételten elítéli az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni agresszív háborúját, és ismét megingathatatlan szolidaritásáról biztosítja Ukrajna népét, amely 2022. február 24. óta rendkívüli bátorságot és ellenálló képességet tanúsít a szakadatlanul rázúduló fenyegetésekkel és támadásokkal szemben;
 3. ismételten mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Oroszország elfoglalta Grúzia elválaszthatatlan részeit képező Abházia és Csinvali/Dél-Oszétia területeket, valamint az egyre intenzívebb orosz annektálási folyamatok miatt, melyek együttesen az első modern kísérletet jelentik egy szuverén európai állam határainak megváltoztatására;
 4. megismétli, hogy elkötelezett Ukrajna, Moldova és Grúzia függetlensége, szuverenitása és nemzetközileg elismert határain belüli területi integritása mellett, valamint támogatja az ezen elvek teljes körű érvényesítésére irányuló erőfeszítéseiket;
 5. követeli, hogy Oroszország haladéktalanul szüntesse meg az Ukrajnában zajló valamennyi katonai tevékenységet, és feltétel nélkül vonjon ki Ukrajna nemzetközileg elismert területéről minden haderőt, helyettesítő erőt és katonai felszerelést, valamint tartózkodjon függetlenségének, szuverenitásának és területi integritásának további fenyegetésétől vagy megsértésétől;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0406.

⁽²⁾ HL C 198., 2011.7.6., 4. o.

⁽³⁾ HL L 161., 2014.5.29., 3. o.

⁽⁴⁾ HL L 260., 2014.8.30., 4. o.

⁽⁵⁾ HL L 261., 2014.8.30., 4. o.

6. felszólítja az Uniót és tagállamait, valamint a keleti partnerállamokat, hogy a lehető leghamarabban működjenek együtt Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújának megállítására, a további orosz agresszió megakadályozására, valamint az európai béke és biztonság fenntartása érdekében;
7. felszólítja az összes érintett felet, hogy tartsa tiszteletben Ukrajna, Moldova és Grúzia szuverenitását és területi integritását, állítsa meg az orosz agressziót, valamint védje az európai biztonságot;
8. elismeri az ukrán, a moldovai és a grúz nép elkötelezettségét európai jövőjük iránt, valamint hozzájárulásukat a régió stabilitásához és biztonságához;
9. elismeri Ukrajna, Moldova és Grúzia reformok végrehajtása terén tett erőfeszítéseit, és arra ösztönzi őket, hogy folytassák ezt az utat;
10. nyomatékosan kéri ezen államok kormányait, hogy folytassák a korrupció leküzdésére irányuló törekvéseiket, valamint biztosítsák az igazságszolgáltatás függetlenségét;
11. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy előmozdítsák a politikai pluralizmus és befogadás kultúráját, valamint a konstruktív politikai párbeszédet és a jogalkotással, ellenőrzéssel és felügyelettel kapcsolatos parlamenti funkciókat;
12. hangsúlyozza, hogy a megfelelő kormányzás, a jogállamiság, az erős civil társadalom és a tömegtájékoztatás szabadsága alapvető elemei az uniós csatlakozási folyamatnak;
13. határozottan támogatja Ukrajna, Moldova és Grúzia uniós csatlakozási kérelmét, valamint azon jogukat, hogy demokratikus folyamatok révén maguk határozzák meg saját jövőjüket;
14. kiemeli, hogy az Ukrajna, Moldova és Grúzia uniós tagság iránti kérelméről szóló bizottsági véleményben megjelölt és az Európai Tanács által elfogadott kulcsfontosságú prioritásokat teljes mértékben meg kell valósítani;
15. arra ösztönzi a Bizottságot és az uniós tagállamokat, hogy adják meg Grúziának a tagjelölti státuszt, és kezdjék meg a csatlakozási tárgyalásokat Ukrajnával, Moldovával és Grúziával;
16. felszólít arra, hogy érdemi és strukturált párbeszédet folytassanak ezen országokkal az uniós csatlakozási folyamatról, figyelembe véve az egyes országok egyedi érdekeit és sajátosságait;
17. ösztönzi a megoldatlan konfliktusok békés rendezését diplomáciai szerepvállalás, reformok támogatása, demokratizálás és gazdasági együttműködés révén;
18. támogatja a szolidaritási folyosók szerepét Ukrajna, Moldova és Grúzia európai családba való integrációjának előmozdításában, és abban, hogy segítik őket az uniós tagság felé vezető úton felmerülő akadályok és kihívások leküzdésében;
19. felszólítja Ukrajna, Moldova és Grúzia kormányait, hogy alkalmazzák az EU globális emberi jogi szankciórendszerét, illetve bővítsék ki azt korrupciós bűncselekményekre vonatkozó szankciókkal;
20. felkéri a Bizottságot, hogy biztosítsa Ukrajna, Moldova és Grúzia számára a rendezett átmenetet az Unióval szomszédos és társult országokból uniós csatlakozásra váró országokká válás során;
21. felkéri a Bizottságot egyedi ütemtervek készítésére Ukrajna, Moldova és Grúzia számára, melyek szilárd alapokat biztosítanak az egységes uniós piac felé való fokozatos csatlakozásukhoz azáltal, hogy előmozdíják a társulási megállapodások végrehajtását, valamint az Unió és az ezen országok közötti mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségek megvalósítását;
22. az Európa jövőjéről szóló konferencián megfogalmazott ajánlásokkal összhangban felszólít demokratikus alapú partnerségek kialakítására, melyek célja Ukrajna, Moldova és Grúzia támogatása az Uniót jellemző teljes értékű, plurális demokráciához és értékekhez való alkalmazkodásban, valamint abban, hogy előkészítsék az utat polgáraik széles körű és intenzív részvételéhez az Unió demokratikus életében európai, nemzeti és helyi szinten; hangsúlyozza, hogy az ilyen partnerségeknek magukba kell foglalniuk a bevált gyakorlatok multinacionális cseréjét is, valamint hozzá kell járulniuk a fenntartható, inkluzív és részvételi demokráciák előmozdításához és erősítéséhez a jelenlegi és jövőbeli uniós tagállamokban; felszólítja a Bizottságot, hogy biztosítsa megfelelő finanszírozást ezen partnerségek számára;
23. felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a meglévő uniós pénzügyi eszközök, beleértve az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz elérhetővé tételének lehetőségeit Ukrajna, Moldova és Grúzia számára, figyelembe véve az Unióval kapcsolatos új státuszukat, hogy ily módon segítse őket az uniós normák és az uniós csatlakozási kritériumok teljesítésében;

24. hangsúlyozza, hogy az EU bővítési politikája az egyik leghatékonyabb mechanizmus a régió békéjének és stabilitásának megteremtésére;
 25. ösztönzi az energiaügyekbe, a közlekedésbe, valamint az Unió és a három állam közötti digitális összekapcsoltságba történő beruházásokat az energiabiztonság fokozása, a kereskedelem, a beruházási lehetőségek és gazdasági növekedés fellendítése, az emberek közötti kapcsolatok erősítése, valamint a nagyobb regionális stabilitás és biztonság biztosítása érdekében;
 26. támogatja az eszmecserét, a kulturális megértés elmélyítését, valamint a nagyobb mértékű gazdasági együttműködést és integrációt mind Ukrajna, Moldova és Grúzia között, mind pedig a három állam és az Unió között, a barangolási díjak által jelentett pénzügyi akadály felszámolása révén;
 27. hangsúlyozza az Euronest Parlamenti Közgyűlés és Ukrajna, Moldova és Grúzia parlamentjei közötti folyamatos együttműködés fontosságát az államok uniós tagsági céljainak támogatása érdekében.
-

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU